

Predsednik Tito na poti domov

V torek ob 16.45 po našem času se je v New Yorku vkrcal predsednik republike Tito na italijansko potniško ladjo »Leonardo da Vinci«, da ga popelje domov. K slovesu v newyorškem pristanišču se je zbralo veliko število naših izseljencev v ZDA in Kanadi, naše diplomatsko in konzularno osebje, ki službuje v Ameriki, ter mnogi tuji diplomati. urno pozdravljali je predsednik Tito odzdravljaj zbrani množici, ki mu je zaželela srečno pot v domovino.

Na glavnem jamboru čezoceanke »Leonardo da Vinci« plapolala tudi velika jugoslovska državna zastava. Ladja je ponos italijanskega ladjedelništva in vse sosedne nacije, ki je k njeni graditvi prispevala svoje najbolj-

še. Pri njenem opremljanju so sodelovali najboljši umetniki Italije.

Medtem ko se predsednik Tito že pelje domov, pa Generalna skupščina OZN nadaljuje z delom. Resolucija petih držav, katere pobudnik je bil prav predsednik Tito, soprodpisniki pa še Nehru, Naser, Sukarno in Nkrumah, je zapustila mogočen vtis v Generalni skupščini. Za njen sprejem si zdaj prizadeva posebno predsednik indijske vlade Nehru, ki je tudi zavrnil dodatni predlog Avstralije, naj bi obno-

vili pogajanja na najvišji ravni med predstavniki vseh velesil (za razliko od predloga petih držav — Jugoslavije, Indije, ZAR, Indonezije in Gane — naj bi se sestala in obnovila svoje neposredne stike predsednika Eisenhower in Hruščev).

V nadaljevanju dela Generalne skupščine so se nekateri delegati izrekli proti predlogom Hruščeva o delitvi funkcije generalnega sekretarja OZN na tri veje, maroški delegat pa se je zavzel za sprejem alžirske republike v organizacijo.

Razprava o pestri problematiki

Na seji pretekli petek je Svet za kmetijstvo OLO Koper razpravljaj o vrsti važnih vprašanj s področja kmetijstva. Predvsem velja omeniti razpravo o predlogih glede ustanovitve kmetijskih izobraževalnih centrov v Kopru in Postojni, predlog o ustanovitvi okrajne kmetijske zbornice ter razpravo o jesenski setvi. Razen tega so člani Sveta poslušali poročilo o poslovanju in gospodarskem stanju Kmetijskega kombinata Koper. Poročilo je sestavila posebna komisija OLO Koper, da bi na podlagi teh podatkov ugotovili upravičenost glede novih kreditnih zahtev kombinata za njegov nadaljnji razvoj. Ker bo

komisija v kratkem sestavila podobno poročilo tudi za postojnski poljedelsko-živilnoredski kombinat, bo Svet sprejel ustrezne sklepe po skupni analizi stanja obeh kmetijskih organizacij.

LJUBLJANSKA TOVARNA »LITOSTROJ« GRADI TUDI LADIJSKE STROJE

Zakaj ne v Kopru novi obrat?

Naša velika tovarna »Litostroj« v Ljubljani je začela izdelovati tudi ladijske motorje, in sicer po licenci znane tovarne ladijskih motorjev »Burmeister & Wain«.

Ta danska tovarna izdeluje največ ladijskih motorjev na svetu.

Ljubljanski »Litostroj« bo izdeloval ladijske stroje po 600 in 1000 KM. En takšen motor s 600 KM smo videli na letošnjem jesenskem Zagrebškem velesejmu. Izdelan je bil za »Jadransko« linjsko plovilbo »z Reke za nove potniške ladje tipa »Trogir« v izboljšani izvedbi.

Motorji po 1000 KM so v začetni fazi izdelave, naročila pa kar dežujejo, saj vemo, da naš petletni plan izgradnje trgovske mornarice predvideva gradnjo velikega števila novih ladij vseh velikosti in to izključno motornih. Mnoge ladje, ki jih gradijo naše ladjedelnice, bodo imele motorje, zgrajene v tujini, ker naša industrija ladijskih motor-

jev še nima dovolj velikih kapacitet. Zato je treba odločitev delovnega kolektiva tovarne »Litostroj« iz Ljubljane še posebno pozdraviti, saj je stopil na pravilno pot pomorske orientacije v pomorski državi s svetlimi pomorskimi tradicijami. Iz razpoložljivih informacij vidimo, da je že odobren investicijski elaborat za gradnjo potrebnih objektov za serijsko gradnjo navedenih motorjev. Znesek znatno preokračuje 1 milijardo.

Kaj pa lokacija? Ali ne bi bilo najprimerneje zgraditi oddelek za ladijske motorje na naši obali, na Koprskem? Tovarna ladijskih motorjev spada na obalo! Male motorje se sicer da prepeljati z železnico, pri večjih je pa težje. In prav tovarna Burmeister & Wain je na prvem mestu v svetu za gradnjo velikih in največjih ladijskih motorjev. Takih pa bomo potrebovali največ. Glede na razvoj našega pomorstva, koprškega pristanišča in ladjedelništva, postaja aktualno tudi vprašanje tovarne ladijskih motorjev na naši obali, in to sodobne tovarne, prav takšne, kakor si jo zamišlja delovni kolektiv »Litostroj« v Ljubljani. Doslej je »Litostroj« izdelal že veliko ladijskih vijakov in krmenih stavet. Zato bi bilo realno proučiti možnost zgraditve posebnega obrata v Kopru.

»SLOVENSKI JADRAN«

v vsako hišo Slovenskega Primorja

ZIS sprejel nove zakonske predpise

Na sobotni seji Zveznega izvršnega sveta, ki ji je predsedoval podpredsednik ZIS Edvard Kardelj, so sprejeli več osnutkov zakonov in zakonskih predpisov s področja gospodarstva.

ZAKON O TISKU in drugih oblikah informacij bo nadomestil zakon o tisku iz leta 1946. ZIS je sprejel osnutek tega zakona v celoti.

NOVA RADIJSKA NAROČNINA. ZIS je sprejel predlog jugoslovske radiodifuzije o povišanju mesečne radijske naročnine od sedanjih 250 na 300 dinarjev, medtem ko bodo naročniki za vsak nadaljnji sprejemnik plačevali za 100 dinarjev manjšo naročnino.

GIBANJE GOSPODARSTVA v prvih osmih mesecih, o čemer je razpravljaj ZIS, kaže, da je industrija pove-

čala proizvodnjo nad planirano raven. Povečal se je tudi izvoz, zlasti pa so porasle investicije na osnovna sredstva, zato so dani vsi pogoji, da se bo povečal narodni dohodek za 8%. Ugotovili so, da se je obseg proizvodnje povečal v prvih osmih mesecih za 17% v primerjavi s istim obdobjem lani, to je za 3% več, kot je bilo predvideno po družbenem planu.

ZIS je sprejel dalje osnutek zakona o delu rezervnih skladov podjetij, ki ga plačujejo v rezervni sklad občin, ter spremembe k zakonu o proračunskem prispevku iz osebnega dohodka delavcev. Ko bo ta zakon stopil v veljavo, bodo podjetja s pavšalnim obračunom izenačena z ostalimi gospodarskimi organizacijami, kar zadeva prispevek iz osebnega dohodka.

Nov način šolanja v kmetijstvu

Cedalje večje pomanjkanje kvalificirane kmetijske delovne sile očitno kaže na to, da kmetijske šole vzgajajo našemu kmetijstvu le vodilni kader, medtem ko se kaže v šolanju nižjega strokovnega kadra vse večja vrzel. Se tako dosledno prizadevanje posameznih kmetijskih organizacij, da bi se samovzgojo svojih neposrednih proizvajalcev vsaj za silo rešile ta problem, pomeni vedno le začasen izhod, ne moremo pa govoriti o sistematičnem šolanju niti o enotnem programu in zadovoljivem obsegu dotoka teh kadrov. Nedvomno bodo razni tečajji, predavanja, ekskurzije itd. ostali še nadalje važen čimfelj v skrbi za pridobivanje novih kvalificiranih ali polkvalificiranih moči na naših kmetijskih gospodarstvih, vendar se je sprito sedanjega stanja pokazala neodložitva potreba po iskanju novih oblik izobraževanja kmetijskih delavcev, kajti klasični način šolanja nižjega kadra je pokazal vrsto pomanjkljivosti, ki se jih lahko izognemo.

Resolucija Zveznega izvršnega sveta o izobraževanju kmetijskega kadra, ki je bila sprejeta letos junija, vnaša bistvene razlike v način šolanja kot celoto, saj omogoča pridobitev kvalifikacije vsem zaposlenim v kmetijstvu. Kot najprimernejša se je izkazala oblika formiranja večjih izobraževalnih centrov na področjih, ki jih obsežuje specifična proizvodnja. Solske centre, katerih naloga bo specializacija delavcev za posamezne kmetijske veje na dveletnih tečajih v etapah, lahko ustanavljajo posamezne gospodarske organizacije oziroma več gospodarstev skupaj.

Razmere na Koprskem kažejo potrebo po ustanovitvi dveh takih cen-

trov — v Kopru in v Postojni. Medtem ko bi se šolali v Kopru delavci iz neposredne proizvodnje za kmetijske panoge obalnega pasu — vrtnarstvo, sadjarstvo, vinogradništvo in živilnoredje — je za delavce postojnskega področja vsekakor potrebna specializacija v poljedelsko-živilnoredski panogi. Predlog Sveta za kmetijstvo predvideva nadalje tudi možnost izobraževanja v teh centrih za višjo kvalifikacijo, kajti tudi tehniko za razne kmetijske stroke še vedno primanjkuje. Povsem razumljivo je, da bodo taki izobraževalni centri dostopni tudi kmetijskim delavcem širšega zaledja.

Nedvomno terja uresničitev teh predlogov tesno sodelovanje Sveta za šolstvo, Sveta za kmetijstvo kot gospodarskih organizacij, ki bodo prevzele skrb za specializacijo kandidatov v svojih proizvodnih središčih. Koprski kmetijski kombinat je na primer že ponudil svoje sodelovanje, zato prevladuje mnenje, da bi kazalo prav takoj ustanoviti tako središče, kajti Zavod za pospeševanje kmetijstva bo lahko nudil s svojimi laboratoriji in kadrom solidno osnovo za uspešen začetek šolanja. Svet za kmetijstvo pa odločno zavrača težnjo Sveta za šolstvo, da bi v Skočianu ponovno odprli nižjo kmetijsko šolo, kar utemeljujejo z že omenjenimi argumenti ter menijo, da taka šola ne bi upravičila svojega obstoja. Ustanovitev centra za izobraževanje neposrednih proizvajalcev utemeljuje tudi predlog, po katerem bodo stroške za šolanje delavcev krile v celoti zainteresirane gospodarske organizacije.

Svet za kmetijstvo je na svoji zad-

nji seji sklenil, da bo pooblastil Zavod za pospeševanje kmetijstva za organizacijsko izvedbo tega predloga, medtem ko bo za potrebna finančna sredstva, lokacijo in podobno poskrbela Okrajna zadrzna zveza.

Nekaj številok o tujih turistih

Po nepopolnih podatkih, ki se nanašajo samo do konca meseca avgusta, so tuji turisti porabili v naši deželi 2 milijardi 327 milijonov deviznih dinarjev, kar je za 13 odstotkov več kot v istem razdobju preteklega leta. Z letošnjim deviznim pritokom smo torej lahko nadvse zadovoljni, saj smo skrajša ocenjevali tujski promet dokaj pesimistično. In to povsem upravičeno, saj se je število nočnih tujih gostov letos občutno zmanjšalo v najbolj znanih turističnih središčih, povečanemu dotoku turistov v manj znane kraje pa nismo posvečali kdo ve kakšne pozornosti, čeprav je prav temu dejstvu pripisati ugoden devizni pritok. Število nočnih se je v primerjavi z lanskim letom najbolj znižalo v Crikvenici in v Poreču, kjer so zabeležili kar 23 oziroma 24 odstotno zmanjšanje obiskov.

Dokaj ugodnemu računskemu zaključku v celoti pa je pripisati povečano število nočnih domačih gostov, ki je znašalo do konca meseca julija kar 9,3 milijona nočnih ali 2 milijona oziroma 27 % več kot preteklo leto.

Danes leteča ladja?

Leteča ladja, ki jo je lansko leto naročilo podjetje »Slavnik« v ladjedelnici »Rodriguez« v Messini, bo verjetno danes popoldne prispela v Koper. To bo prvi takšen plovni objekt za prevoz potnikov pri nas. V svetovnem merilu smo za Italijo, Sovjetsko zvezo, Venezuelo, Portorico, Finsko in Norveško na 7. mestu. Za nami bodo leteče ladje uvedle za potniški promet ZDA, Grčija, Danska, Anglija in Švedska.

Kaj bo novega?

Sindikalne organizacije v komuni si bodo v prihodnje prizadevale, da bo porast proizvodnosti po posameznih podjetjih v skladu z rastjo realnega zaslužka delavcev in uslužbencev. To je eden izmed sklepov s posvetovanja o vlogi komune pri dviganju življenjskega standarda. Posvet je bil te dni pri Centralnem svetu Zveze sindikatov Jugoslavije. Ob enem je bilo tamkaj poudarjeno tudi dosledno izvajanje načela nagrajevanja po učinku, ki zahteva, da se dohodki komun formirajo na podlagi rasti proizvodnosti in prizadevanja državljanov za večjo storilnost pri delu, zaradi česar bo tudi dejavnost sindikalne organizacije usmerjena na nadaljnje izpopolnjevanje mehanizma delitve dohodka v podjetjih in komuni.

Po delovnih kolektivih teče živa razprava o uvajanju stimulativnejših načinov nagrajevanja. Povsod poudarjajo, naj bi bil oseben dohodek delavcev in uslužbencev odvisen od delovne storilnosti posameznika in od uspešnega poslovanja podjetja kot celote. Zvezni izvršni svet pravkar razpravlja o novih predpisih, ki naj izpopolnijo sistem delitve dohodka v podjetjih.

Gre za to, da so sedanje tarifne postavke skoraj povsod prekoračene in da bi bilo treba ukiniti dajanje soglasnosti na te pravilnike po sedaj veljavnih merilih. Pokazalo se je namreč pri uvajanju nagrajevanja po kompleksnem učinku, ki so ga že uveljavili v številnih podjetjih, da je v delitvi dohodka med podjetjem in skupnostjo še veliko destimulativnih elementov, ki bi jih bilo treba z novimi predpisi odstraniti. Osnovno merilo za nagrajevanje mora biti delovna storilnost in proizvodnost gospodarske organizacije, s tem, da naj bi podjetja sorodnih strokov med seboj primerjala svoje uspehe in jih vsklajala. Te primerjave so nujne, ker bodo le one pokazale, da so med posameznimi podjetji še velike razlike v produktivnosti in ekonomičnosti. Določanje teh razlik bo merilo za upravičenost višine osebnega dohodka.

Uvajanje stimulativnejših oblik nagrajevanja znatno povečuje osebne dohodke posebno po tistih podjetjih, kjer so še velike notranje rezerve, ki doslej niso še bile izkoriščene. Zato takšen delovni kolektiv ne sme pri določanju osebnega dohodka gledati samo tako pogojen porast proizvodnosti, marveč mora svoje uspehe primerjati s stanjem v drugih podjetjih sorodne stroke. Šele na podlagi takih primerjav bo mogoče določati nove tarifne postavke in druge elemente v delitvi povečanega dohodka.

Ker je praksa pokazala, da so sedanje tarifne postavke prekoračene, so posamezna podjetja na različne načine skušala nagrajevati svoje zaposlene po delovnem učinku. Z raznimi dopolnilnimi premijskimi pravilniki in pravilniki o normah, za katere ni potrebna soglasnost sindikata in občinskih forumov, so skušala kar najbolj pravično nagrajevati večjo delovno storilnost članov svojih delovnih kolektivov.

Bistvena značilnost novih predpisov, ki jih zdaj pripravljajo o delitvi dohodka pa je v tem, da bo urejanje notranjih odnosov te delitve poslej v pristojnosti samih delovnih kolektivov. To bo še bolj vplivalo na porast proizvodnosti in s tem seveda tudi na dvig osebnih dohodkov zaposlenih delavcev.

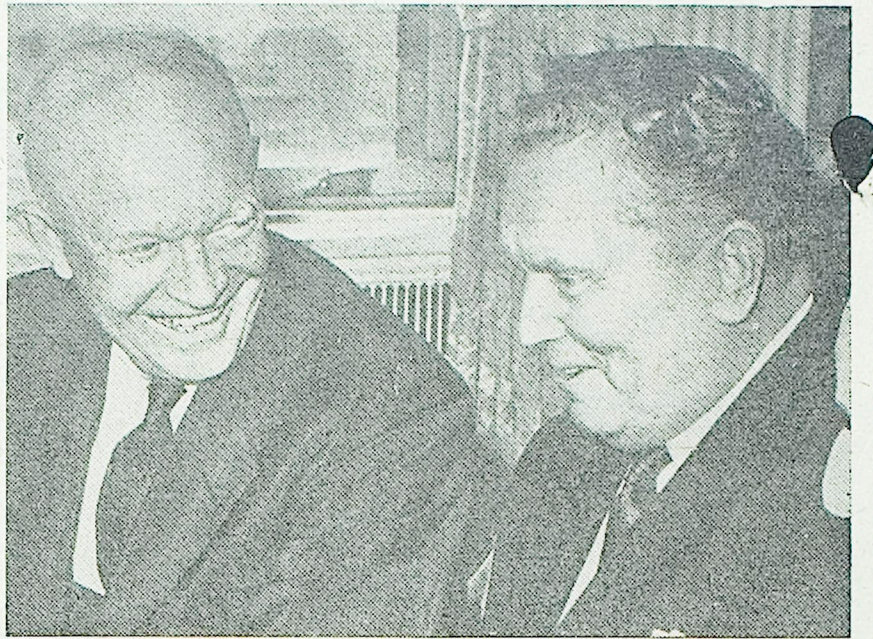
Ogroženo zdravje in zapravljeni milijoni

V dneh od 16. do 22. t. m. bomo zopet posvetili varnosti pri delu njen že tradicionalni teden, da bi ob analizah in grafikoni nesreč v naših gospodarskih organizacijah sprejeli sklepe in naloge za boljše organizacijo varnosti za naslednje delovno mesto. Zapoštevajoč tega važnega področja dela, ki je, žal, v številnih gospodarskih organizacijah še vedno samo domena komisij in služb HTZ, je namreč tudi v prvi polovici tega leta vplivalo na občuten porast nesreč, ki si jih delita v enakem razmerju industrija in ostale panoge našega gospodarstva. Gre resda sa-

mo za en odstotek presežka v primerjavi z istim obdobjem lani, vendar zaskrbljuje dejstvo, da prevladujejo težje nesreče. To se zrcali tudi v izgubi delovnih dni, kjer je za beležen porast od lanskim 26.910 na letošnjih 33 tisoč v prvem polletju. Na razširjeni seji stalne komisije za varnost pri delu OLO Koper, ki so ji pretekli torki prisostvovali vsi predstavniki občinskih komisij HTZ in poklicni varnostni tehniki, so temeljito obravnavali priprave na izvedbo Tjedna varnosti, ki bo od 16. do 22. t. m. V zvezi s tem so bili po občinah že sklicani zbori proizvajal-

cev, kjer so razpravljali o varnosti pri delu in nato posredovali organom delavskega samoupravljanja posameznih gospodarskih organizacij zbrano problematiko. Ker pa se vse priprave na Teden varnosti pri delu odvijajo samo v gospodarskih organizacijah, niso pa v to akcijo zajete vajenske šole, bodo v programih to pomanjkljivost odpravili. Okrajna komisija za varnost pri delu in ZSZ okraja Koper pa bosta vsem občinskim komisijam posredovala potrebno gradivo (podatke o nesrečah, vzgojno brošuro in propagandni material) za občinske razstave, razen tega pa bodo v teh dneh predvajali po podjetjih in občinah razne strokovne filme z obsežnega področja varnosti pri delu.

Na razširjeni konferenci so člani okrajne stalne komisije za varnost pri delu sprejeli na osnovi poročil občinskih zastopnikov ustrezne sklepe in priporočila, da bi akcija varnosti pri delu pritegnila k sodelovanju slednjega proizvajalca. Kritična ocena zaradi dosedanjih pomanjkljivosti pa zadeva predvsem vodstva podjetij in organe delavskega samoupravljanja, ki temu važnemu področju posvečajo še vedno premalo skrbi.

Predsednik Tito se je med svojim bivanjem v New Yorku sestel s skoraj vsemi državnimi voditelji, ki so prav tako prihiteli na XV. zasedanje Generalne skupščine Združenih narodov — med drugimi tudi s predsednikom ZDA Dwightom Eisenhowerjem (na sliki)

Sprehod PO SVETU

VOLITVE V BRAZILIJ

V Braziliji so minulo nedeljo volili novega predsednika republike. Ob zaključku redakcije še ni popolnih podatkov, ker volilne komisije še preštevajo glasovnice. Po prvih podatkih vodi opozicijski kandidat Janio Quadros, drugi je kandidat vladne koalicije — maršal Lott, takoj za njim pa neodvisni kandidat Adhemar de Barros.

SPET NARAVNA KATASTROFA V FRANCII

Velikansko neurje, ki je povzročilo občutno škodo tudi v Italiji, je še prav posebno divjalo nad Francijo. Prizadeto je zlasti področje okoli Limogesa. Vode so silno naglo narasle in popolnoma odrezale od sveta številne kraje, ker so pretrgane vse ceste in železniške zveze, pa tudi telefoni ne delajo. Ponekod je voda dosegla do dva metra višine po naseljenih krajih. Voda je porušila številne hiše in je samo v kraju Brive ostalo v kratkem času brez strehe nad pet tisoč ljudi. Vlada je s pomočjo vojske organizirala prvo pomoč in poslala na ogrožena področja zdravniške ekipe in hrano ter oblačila. Škoda je neprecenljiva.

REAKCIONARNA POLITIKA FRANCIE

Francoska vlada je ostro reagovala na akcijo 160 najbolj znanih kulturnih delavcev Francije, ki so podpisali znano resolucijo proti vojni v Alžiriji. Med podpisniki so znani književniki, gledališki in filmski umetniki in drugi, med njimi Sartre in Saganova. Debréjeva vlada je vsem prepovedala vsako nastopanje v javnosti in zagrozila z represalijami (proti filmskim in televizijskim družbam ter založniškim podjetjem, če bodo angažirali uporne umetnike ali objavljali njihova dela. Sledila je huda reakcija prizadetih družb in podjetij in televizijski delavci so že storili v protestno stavko proti takšnim vlad-

ČEZARJI POBEGI

Minuli teden so se pred spomenikom padlim borcem v Čezarjih-Pobegih — najblejšem na obalnem področju, zbrali vaščani obeh zaselkov in v svečani komemoraciji počastili spomin na 1. oktober, ko so leta 1944 podivjani fašisti požgali vasi ter postrelili ali odvedli številne prebivalce. Svoj vsakoletni krajevni praznik so praznovali tudi z manjšim kulturnim programom.

Začetek lova

Minulo nedeljo se je začela prava lovna sezona tudi na obalnem področju koprškega okraja, kjer ni srnjadi in druge visoke divjadi, za katero je lov odprt že vse poletje. Okrog 500 lovcev koprške lovske zveze in področnih družin je v nedeljo — skupaj s svojimi gosti Italijani (okrog 120 po številu) — pokalo po zajeh in fazanih, medtem ko je bil lov na jerebice odprt že prejšnji mesec.

Lovski gostje iz Italije, ki bodo vso sezono (tri mesece) prihajali na lov v naša obalna lovišča, so vplačali na račun lovni pristojbin koprskim lovskim družinam nad 4 in pol milijona lir, kar bo ostalo po zamenjavi tem družinam za gojitvene namene (lovsko čuvajno službo, nabavo žive divjadi za osvežitev krvi, ureditev lovišč itd.).

nim postopkom. Kolonialistična francoska vlada je tako pogazila najbolj svetle tradicije svoje kulturne dežele in s svojim slavnjem proti umetnikom dosegla samo zgražanje vsega naprednega sveta.

ŠOVINISTIČNI IZPADI

Italijanska poslanska zbornica je v tork razpravljala o zunanjih politiki svoje dežele. V razpravo o proračunu zunanjega ministrstva je poslanec MSI (neofašist) Geffer Wondrich govoril o položaju tržaškega ozemlja, zahteval za Trst uvedbo redne uprave in odpravo vladnega komisarija, obregnil se je ob ribolovni sporazum z Jugoslavijo in nastopil proti sporazumu o vrnitvi arhivov s področja Julijske krajine in Istre Jugoslaviji. Na sploh je kritiziral politiko vladnega komisariata v Trstu in na široko govoril o svoji veliki zaskrbljenosti »zaradi penetracije slovenskega življa v mesto«. Kaže, da so mu kot eksponentu profašistične politike napoti dobri odnosi med obema deželama.

Moped ostane koprski mladini

Letošnje živahno tekmovanje med občinskimi komiteji Ljudske mladine, ki ga je ob Dnevu mladosti razpisal OK LMS Koper, je v celoti zaključeno. Tekmovanje je zajelo vse občine, tako v centrih kot na podeželju.

Pred dnevi je sekretariat okrajnega mladinskega vodstva razpravljalo o predlogu tekmovalne komisije in z nekaterimi spremembami sprejel naslednjo razvrstitev posameznih občin: 1. me-

sto obč. komite Ljudske mladine Koper, 2. mesto Ilirska Bistrica, 3. mesto Sežana, 4. mesto Hrpele, medtem ko so se na 5. mesto uvrstili občinski komiteji Pirana, Izole in Postojna.

Prvo nagrado — moped — je torej osvojila mladina področja Koper, radijski sprejemnik pa bodo prejeli mladi tekmovalci iz Ilirije Bistrice. Praktične nagrade bo organizator tekmovalja razdelil tudi drugim udeležencem.

PRED KONFERENCO ZVEZE KOMUNISTOV KOPRSKEGA OKRAJA

Pogoj napredka je vsklajeno delo

Brez tesnega in vsestranskega sodelovanja med Zvezo komunistov in sindikalnimi podružnicami ne moremo doseči uspešnega razvoja gospodarske organizacije in delavskega samoupravljanja, kakor tudi ne rešiti mnogih vprašanj, ki jih zasledimo v vsakodnevni praksi.

Izkušnje so pokazale, da Zveza komunistov uspešno skrbi v sindikalnih organizacijah, da krepijo svojo aktivnost. Sodelovanje osnovne organizacije ZK in sindikalne podružnice rešujejo tako, da nenehno krepijo in razvijajo sistem samoupravljanja.

Osnovne organizacije ZK lahko nudijo veliko pomoč sindikalnim podružnicam pri reševanju organizacijsko-kadrovskih problemov, v ideološko-političnem delu in pri povečanju družbenega standarda. Ze dosedanje delo na tem področju je pokazalo aktivnost sindikalnih podružnic in njihovih vodstev, posebno še odkar se večkrat sestajajo sekretariati osnovnih organizacij Zveze komunistov in izvršnega odbora sindikalne podružnice k obravnavanju pomembnih političnih in gospodarskih nalog v podjetju.

Pride pa tudi do nepravilnosti,

predvsem glede pristojnosti reševanja nekaterih problemov. Tako na primer ponekod člani ZK na sestankih preveč podrobno rešujejo kakšno vprašanje in menijo, da so le oni poklicani za to delo, čeprav je v pristojnosti sindikalne podružnice. Res je, da mora osnovna organizacija ZK proučiti vsak pojav v kolektivu, vendar tako, da ne bi jemali pravic sindikalni podružnici.

Oglejmo si ta primer: gre za razporeditev stanovanj, ki ni samo socialno-ekonomski temveč tudi politični problem gospodarske organizacije. Osnovna organizacija ZK naj bi razpravljala o osnovnih načelih in načinu, kako naj bi stanovanja razdelili, ter vplivala na svoje člane, da bi na sestankih organov delavskega samoupravljanja in kolektiva razpravljali o demokratičnem postopku razdeljevanja stanovanj, ne pa da sama skrbi za njihovo razdelitev. Kajti po drugi strani sindikalna podružnica s svojimi komisijami daje priporočila organom samoupravljanja o tem, katerim kategorijam delavcev in uslužbencev je treba dodeliti stanovanje in istočasno daje možnost vsakemu članu kolektiva, da

pove svoje mišljenje. Če podružnica istočasno sprejme določene zaključke in jih predloži organom delavskega samoupravljanja, bo odigrala svojo vlogo pri reševanju enega izmed najbolj perečih vprašanj. In prav zaradi tega je potrebno tesno sodelovanje med osnovno organizacijo ZK in sindikalno podružnico, ker le tako si bosta lahko pomagali v reševanju lastnih problemov, ki tudi zadevajo vprašanja dela in življenja ljudi. (Pres-servis)

Novice S TRŽAŠKEGA

Eden izmed dokazov, kako se naša država in sosedna Italija z uspehom trudita za izboljšanje medsebojnih odnosov, je bil tudi nedavni neuspeh shod dalmatinskih beguncem v Trstu. Upali so, da bodo šovinistične usedline v tem mestu lahko izrabili za svoj sejem ničevosti in za obujanje fašističnih skomin po Dalmaciji. K sreči so se lahko prepričali o pomanjkanju zanimanja za tovrstne izpaide; celo tako imenovani patriotski meščani so raje izkoristili lepi jesenski dan za izlete v naravo.

Obžalovanja vredno pa je, da so našli zaveznike med »redstavniki oblasti, ki bi bili v prvi vrsti dolžni podpirati prizadevanja svoje vlade in vseh miroljubnih sil, ne pa javno obujati pohlep

Amer (Postojna), 2. Milostnik Adolf (Ilirska Bistrica), 3. Bolčič Vinko (Hrpele), 4. Kovač Franc (Postojna), 5. Podgornik Maks (Piran). Vsi imenovani so se uvrstili v okrajno ekipo, ki bo zastopala ZROP koprškega okraja na republiškem tekmovalju, ki bo 23. tega meseca v Ljubljani. C.S.

Obsojeni častilci zlatega teleta

V petek minuli teden je senat Okrožnega sodišča v Ljubljani izrekel sodbo prvi skupini tihotapcev z zlatom in valuto, o katerih smo pisali v zadnji številki. Tako so bili obsojeni Ivanka Poljak, upokojenka iz Podgorja pri Kopru, na 2 leti in 4 mesece zapora, njena hčerka Nives Guštin iz Kopa na 10 mesecev, sestra Poljakove Antonija Slavec iz Podgorja na 2 leti zapora, njena hčerka Ines Savič iz Ljubljane na 3 leta zapora, ljubljanski zlatar Miro Vovk na 2 leti in 3 mesece zapora, Rudolf Šterbenc na leto in pol, carinska uslužbenka Silvana Hreščak pa na 6 mesecev, pogojno za dve leti. Vovk in Šterbenc sta bila razen tega obsojena na denarne kazni 400 in 250 tisoč din, drugi pa tudi na odvzem premoženjske koristi, izvirajoče iz tihotapljenja, in seveda na odvzem zaseženega zlata.

ŠPORTNO SREČANJE MED GIMNAZIJO IN ESS V KOPRU

Športno srečanje med III. razredom Gimnazije in III. letnikom Ekonomske srednje šole v Kopru je postalo že skoraj tradicionalno, saj se že tretje leto dijak pomerijo med seboj v odbojki, rokometu in košarki. Letos je posebno napredoval III. letnik ESS, ki je zmagal kar v vseh disciplinah, graje vredno pa je njegovo obnašanje in odnos do sodnika. Zgodilo se je namreč, da je igralec ESS Anič ugovarjal sodniku, ko je le-ta spregledal napako pri nasprotniku, čeprav ni bil kapetan moštva, pograbil je žogo in jo zalučal sodniku v glavo. Njegovemu zgledu so sledili še drugi igralci. Take in podobne izgrede bi morali na naših igriščih popolnoma odpraviti in kršitelje strogo kaznovati.

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradak. Izhaja vsak petek. Izdaja CZP Primorski tisk Koper. Uredništvo in uprava v Kopru, Can-karjeva 1, telefon 170. Posamezen izvod 10 din. — Letna naročnina 500 din, za tujino 1300 dinarjev ali 3,5 am. dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. Rokopisov in fotografij ne vračamo. — Tisk in klisje tiskarna CZP »Primorski tisk«

PRAZNIK TOPNIČARJEV JLA

Dne 7. oktobra vsako leto slavijo svoj praznik hrabri artiljerji naše JLA. Na junaških tradicijah NOB izpopolnjujejo svoje znanje v skladu s splošnim razvojem vojaških veščin in vojne tehnike v svetu. Ko mladim topničarjem in njihovim starešinam iskreno čestitamo k prazniku, jim obenem želimo kar največ uspeha pri njihovem nadaljnjem učenju ter varovanju svobode in nemotenega razvoja naše socialistične domovine!

Zakaj nazadovanje v vrtnarstvu?

O nadvse ugodnih pogojih za razvoj vrtnarstva na obalnem področju je bilo že veliko govora — to pa je tudi domala vse, kar smo doslej z izjemo ureditve neznatnih vrtnarskih površin uresničili.

To podcenjevanje vrtnarstva je tembolj očitno, ker so se domala vse ostale veje kmetijstva, predvsem vinogradništvo, sadjarstvo in živinoreja, močno razvile in bodo nedvomno tudi vnaprej deležne enake pozornosti naših kmetijskih organizacij. Zatorej ni čudno, če ob takim napredku na eni strani potrošnike še bolj bode občutno pomanjkanje osnovnih vrtnin, ki bi jih za sedaj lahko gojili brez posebnih investicij. Vzemimo za primer samo peteršilj, razno korenje ali celo solato, torej najbolj iskane vrtnine. Žal največkrat zares samo iskane, kajti potrošniki se dan za dnem spotikajo nad prodajalci v zelenjarnih trgovinah zaradi tega pomanjkanja.

Seveda nepoučene gospodinje ne upoštevajo, da je posledica nazadovanja gojitve vrtnin iskati predvsem v opuščeni zemljiščih zasebnih proizvajalcev in tudi v spremembi strukture tukajšnjega prebivalstva, ki išče v čedalje večjem številu zaposlitev v industriji. To je glavni razlog, da je že tako nizek pridelek odkupljenih vrtnin iz leta 1955 padel od takratnih 20 tisoč ton na 14 tisoč ton v preteklem letu. Družbeni sektor in kmetijske zadruge so ta močan izpad vrtnin resda vzele kot pobudo za nadomestilo manjka in so v svojih planih predvidevale doslej skupno 360 ha površin, medtem ko omenjajo v perspektivi celo 1200 ha zemljišč za ureditev sodobnega vrtnarstva. Toda zaradi pomanjkanja sredstev in specializirane delovne sile doslej v tej veji kmetijstva še nismo dosegli vidnejših uspehov. Kmetijska gospodarstva namreč menijo, da bi primitivno vrtnarstvo, brez potrebnih objektov, mehanizacije in namakalnih naprav imelo za posledico nizek hektarski donos in temu ustrezno višje proizvodne stroške. Zato je bil plan vrtnarske proizvodnje

deležen številnih skrbnih razprav, na osnovi katerih je bil sprejet sklep, da bodo na celotnem obalnem področju začeli še to jesen z investicijsko izgradnjo potrebnih objektov in s takojšnjimi pripravi zemlje za izgradnjo toplih gred.

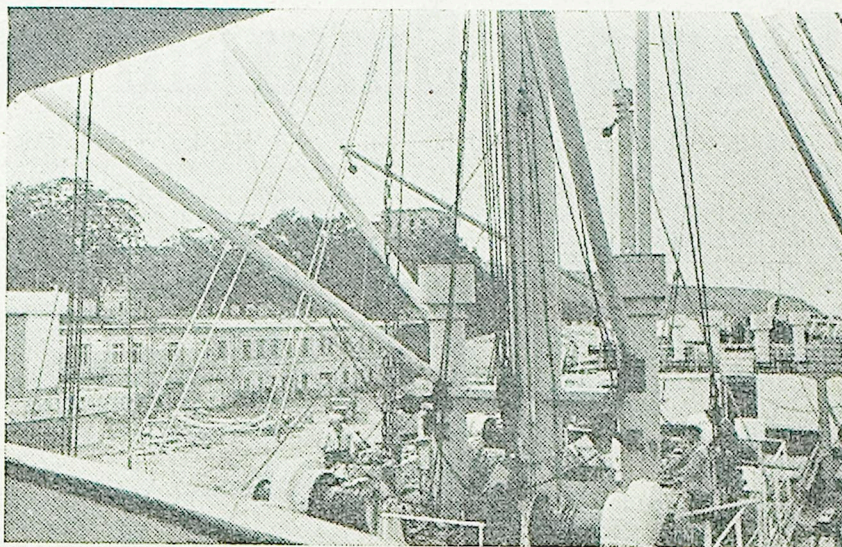
Premalo krmnih rastlin

Kmetijske zadruge so letos postavile programe jesenske in spomladanske setve dokaj temeljito in v večini primerov tudi pravočasno. To je vsekakor zasluga doslednejšega izpolnjevanja planskih nalog in pravočasnega posredovanja navodil Zavoda za plan OLO Koper. Sektorske konference, ki so bile sklicane v ta namen, so povsod izkoristili tudi za obravnavo petletnih perspektivnih planov, kar bo nedvomno pozitivno vplivalo na nadaljnji razvoj naših kmetijskih gospodarstev. Dokaj malomaren odnos do programov setve pa so opekali Kmetijski kombinat Koper in kmetijski zadrugi Hruševje in Knežak.

Iz doslej zbranih podatkov je razvidno, da so zadrugne in kmetijske organizacije občutno presegle predvideni okrajni plan za večino kultur, medtem ko so izločile doberšen del krmnih rastlin in so s tem vsekakor napravile bore slabo uslugo prizadevanju za hitrejši razvoj živinorejske proizvodnje. Ta ugotovitev velja predvsem za gornje področje. Tako so izločili iz okrajnega plana setve skupno 100 ha krmnih okopavin, 20 ha lucerne. 50 ha silazne koruze in 35 ha krmne mešanice, medtem ko vsebujejo akcijski programi 1336 ha več travnikov in senožeči in 1370 ha pašnikov, ki jih okrajni plan sploh ni predvideval. Na drugi strani pa so se zadrugne in kmetijske organizacije zavzele za občutno povečanje proizvodnje krompirja, žitaric in nekaterih drugih kultur za skupno površino okrog 900 hektarov več, kakor predvideva okrajni plan.

Izvedba akcijskih programov jesenske in spomladanske setve ter vsi ukrepi za realizacijo planov so v kompetenci občin, ki so osnovni nosilci družbenih planov. Občinski ljudski odbori bodo zbirali podatke o izvajanju programov ter jih bodo posredovali okrajnemu ljudskemu odboru. Zato bodo kmetijska in zadrugna

Očitno je torej, da se našim gospodinjam obetajo že v bližnji prihodnosti boljši »zelenjavni« časi. Povečana proizvodnja in sodobna obdelava vrtnarskih površin bosta vsekakor ugodno vplivala tudi na cene teh proizvodov na tržišču. (bb)

Nove koprsko panorame: pogled z ladje, zasidrane v novem tovrnem pristanišču, proti stanovanjski četrti Belvederu

Letni plan prometa bo kmalu presežen

Ne dolgo tega je koprsko pristanišče doseglo 100.000 ton prometa, kar je za 20.000 ton manj, kot predvideva letni načrt. Mladokoprsko pristanišče se vedno bolj uveljavlja in v bližajoči se zimski sezoni se bo promet v njem močno povečal, saj bo šel prek njega skoraj ves jugoslovanski uvoz južnega sadja. Tovor južnega sadja cenijo na več kot 40.000 ton. Razen uvoza za potrebe Jugoslavije pa predvidevajo tudi prve pošiljke tega blaga v tranzitu za srednjeevropske dežele. Tako sodijo, da bodo do aprila raztovorili v koprskem pristanišču samo južnega sadja za približno 50.000 ton, da druge-

ga blaga, ki tudi ne bo zaostajalo, ne omenjamo.

Ce primerjamo podatke o doseženem prometu v istem razdobju lanskega leta z letošnjim, vidimo, da se je promet v letošnjem letu več kot podvojil. Največji porast predstavlja uvoz raznega blaga. Tabela, ki jo tukaj objavljamo, predstavlja najprej promet v prvih devetih mesecih lanskega leta, nato pa še promet v prvih devetih mesecih letos. V naslednji koloni je v odstotkih izraženo povečanje prometa nasproti istemu obdobju lani. Naslednji dve koloni pa nam prikazujeta letošnji plan prometa in njegovo doseganje v prvih devetih mesecih:

Smer prometa	Promet 1. X. 59	Promet 1. X. 60	% 59/60	Plan 1960	Odstotek doseganja plana (tone)
Izvoz	2.912	10.673	366	20.000	53
Uvoz	12.828	77.111	601	48.000	161
Tranzit	743	2.396	322	10.000	24
Razvoz	28.530	26.390	92	42.000	63
Skupaj	45.013	116.570	259	120.000	97

Letošnji promet blaga v prvih devetih mesecih nam polkaže, da pristanišče v Kopru ni več lokalnega pomena, to je da ne prevladuje promet za lokalne potrebe (razvoz), marveč da se koprsko pristanišče čedalje bolj uveljavlja kot mednarodno pristanišče. Mednarodni promet blaga zavzema že več kot tri četrtine vsega prometa. V kratkem se bo temu prometu pridružil še večji tranzit blaga in tako bo koprsko pristanišče v bližnji bodočnosti postalo izrazito mednarodno pristanišče.

Iz še omenjenih podatkov je

razvidno, da razvoj v primerjavi s skupnim prometom in s prometom v lanskem letu nazaduje. Temu je delno vzrok povečani promet v mednarodni izmenjavi blaga, zaradi česar so se nekatera podjetja preusmerila na prevoz blaga s kamioni, delno pa sam razvoj prometnih sredstev, ki je prevzel kljub povečanju potreb koprškega okraja po blagu, precejšnji del tega prometa. Zaradi tega takšno stanje za koprsko pristanišče ni zaskrbljujoče.

V primerjavi z lanskim letom je tranzitni promet resda narasel,

vendar je glede na predvideni načrt še v močnem zaostanku. Pričakovati pa je, kakor smo že omenili v uvodu, večje količine tranzitnega blaga (južno sadje, pa tudi les) šele ob koncu leta; če predvideni tranzitni promet v letošnjem letu še ne bo presežen, bo pa skoraj gotovo vsaj dosežen.

Predvidevajo, da bodo do konca leta pretovorili v koprskem pristanišču približno 150.000 ton blaga. Pri tem pa velja omeniti, da razpolaga pristanišče celo z nekaj manj operativne obale kakor v preteklem letu. V starem pristanišču je namreč zaseden del obale z bloki, ki jih betonirajo za gradnjo drugega dela nove operativne obale.

Ob koncu ne bi bilo odveč, če pogledamo, kakšen promet predvideva načrt za prihodnje leto. Pri tem moramo opozoriti na to, da bo že v začetku prihodnjega leta dograjena nova obala, to je naslednjih 135 metrov operativne obale. Čeravno ne bo takoj novsem opremljena in bodo začeli skladišče ob njej šele graditi, lahko pričakujemo, da bo odločilno vplivala na obseg prometa v prihodnjem letu, ki je predviden v višini 220.000 ton. Fr-en

Poenostavljena prodaja umetnih gnojil

Za izvedbo vseh planskih nalog, kot jih predvideva akcijski program za kmetijstvo našega okraja v letu 1960/61, je predvideno nekaj več kot osem tisoč ton umetnih gnojil. Pretežna količina umetnih gnojil, za katera je tudi letos značilen bogat izbor, je že na zalogi, oziroma so naročena.

Zaradi nekaterih slabih izkušenj iz preteklega leta so za letos predvideli enostavnejšo prodajo ter bodo s tem odpravljene dvojne cene. Seveda določa novi cenik določene pogoje oziroma regres za kooperante na račun akumulacije, ki znaša 10 odstotkov. Tako bodo znižali kooperantom, ki sodelujejo s 50 % svojih obdelovalnih zemljišč, akumulacijo za 5 %, za sodelovanje kmetovalcev s površinami od 50 do 75 % in nad 75 % do 10 % akumulacije. Kot doslej bodo tudi letos prevzele prodajo umetnih gnojil za druge.

Kako je letos v gozdarstvu

V prvem polletju letošnjega leta so posekali na območju postojnske občine 51.091 kubičnih metrov lesa; s tem so izpolnili polletni načrt, s 65,6 odstotka pa celo letnega, kar je za 138,1 % več kakor v istem časovnem razdobju lanskega leta. Kljub izrednim uspehom na področju sečnje pa družbeni načrt v gozdarstvu ni bil v celoti izpolnjen. Gozdno gospodarstvo Postojna je izpolnilo plan le s 46,6 %, kar gre največ na račun neugodnih vremenskih okoliščin zlasti v zimskem času ter razmeroma pozni pomladi.

V preostalih gozdovih SLP, ki jih upravljajo Zivnoredski poljedelski kombinat in Perutninarstva farma v razvoju v Neverkah, je bil družbeni načrt predviden prvih šest mesecev letošnjega leta,

znatno presežen in sicer že za 32 odstotkov glede na celotni letni plan. V zasebnem sektorju so dosegli načrt poseka s 95,5 %, kar je za 44 odstotkov več kot preteklo leto. Ena izmed osrednjih nalog v tem sektorju bo, da angažirajo za delo predvsem kvalitetni gozdarški kader, ki ga tod doslej še ni bilo. V želji po nenehnem izboljševanju mehanizacije v gozdarstvu so v prvem polletju dogradili številne nove ceste tako da so načrt izgradnje gozdnih cest dosegli s 47,3 %, odnosno za 45,4 % več kakor v minulem letu. Načrt rekonstrukcijskih del pri obnavljanju starih cest, ki so v prvem polletju izpolnili s 94,6 % ali za 54,5 % več kakor v istem časovnem razdobju v lanskem letu. I. V.

Nakratko

NASA PODJETJA GRADIJO V ETIOPIJI

Blizu Addis Abebe bodo začela naša podjetja graditi tovarno cementa z zmogljivostjo 70.000 ton letno po pogodbi, ki jo je poslovno združenje proizvajalcev strojne industrije »Ingrad« sklenilo z etiopsko vlado. Načrte za tovarno cementa bo izdelal konstrukcijski biro za gradbeno industrijo v Zagrebu. Pri proizvodnji opreme bodo sodelovali: tovarna Djuro Djaković iz Slavonkega Broda, Litostroj iz Ljubljane ter Rade Končar in Ventilator iz Zagreba. Vrednost opreme za tovarno, ki bo zgrajena do začetka leta 1962, bo znašala predvidoma 1.250.000 dolarjev.

NOVA TOVARNA PAPIRNE KONFEKCIJE

V Bosanski Dubici dokončujejo tovarno za izdelavo konfekcije iz papirja. V tej tovarni bodo izdelovali kuverte, zvezke, vrečke, ovojni papir in podobno. Tovarna bo začela obratovati predvidoma ob koncu leta, njen bruto produkt pa bo znašal poldrugo milijardo dinarjev.

PROIZVODNJA NOGAVIC S SVETLOBNIMI EFEKTI

Tekstilna tovarna v Vukovaru je začela prva pri nas proizvajati ženske nogavice s svetlobnimi efekti, ki imajo zlat lesk. Nogavice so izdelane iz nove vrste sintetičnih vlaken in so mrežaste ter brez šiva. Doslej so izdelali 20 tisoč parov takih nogavic.

SEJEM GRADNENIŠTVA

V Beogradu bo od 15. do 25. oktobra I. specializiran sejem gradbeništva. Doslej je prijavilo svojo udeležbo 120 domačih in 56 inozemskih razstavljavcev iz devetih dežel. Na tem sejmu bodo razstavljali opremo za industrijo gradbenega materiala, razne materiale za gradbeništvo, stroje in opremo za gradbeno operativno, mehanizacijo itd.

700 VAGONOV GROZDJA NA KOPRSKEM

Na Koprskem bodo kmetijski proizvajalci letos pridelali približno 700 vagonov grozdja, kar je nekaj manj od lanskega leta, vendar bo grozdje boljše kvalitete. Več kot 100 vagonov bodo pridelale socialistične kmetijske organizacije, ostalo pa zasebni kmetovalci.

NAŠ TEDENSKI GOSPODARSKI KOMENTAR

Plačilo po delu tudi v zavodih in ustanovah

Primer: uvajanje novega nagajevanja v podružnici Narodne banke v Kopru

Vsekakor je potrebno omeniti, da bo podružnica Narodne banke v Kopru uvedla za del poslovanja plačevanje po delovnem učinku. Primer je toliko važen, ker se s tem odpira pot za naprednejši in pravilnejši način nagajevanja delavcev tudi na področju, kjer ta način še ni tako navaden, kakor je v proizvodnji, in ker se s tem odpirajo vrata za nadaljnje uveljavljanje tega načina tudi za dela, ki jih je težje normirati.

Priprave za nagajevanje po delovnem učinku ali storilnosti potekajo v omenjeni podružnici že več mesecev. Potem, ko so uslužbenci popisali delo ter ga merili, to je določili, koliko časa porabijo za to ali ono opravilo, je bil sestavljen pravilnik. Ta zajema za sedaj le bančno-tehnična opravila, to je tista iz navadne in devizne likvidature, iz plačilnega prometa, sedaj bi to zajeli v tako imenovani predhodni kontroli po načelih družbenega knjigovodstva in v računovodstvu in trezorju. Tak prehod na nov način nagajevanja je razumljiv, ker je bilo treba zajeti vanj v prvi vrsti tista opravila, ki jih je lahko meriti, oziroma je lahko določiti zlasti, koliko časa je potrebnega, da se opravi posamezno opravilo.

Razlogi, da banke, med njimi

je med prvimi tudi podružnica Narodne banke v Kopru, prehajajo na nagajevanje po delovnih rezultatih, so različni. Posebno je treba poudariti, da sedanji sistem, ko so bančni uslužbenci plačani po predpisih, ki veljajo za javne uslužbenke, nikakor ni spodbujal k večjemu in boljšemu delu. Na drugi strani pa tudi niso bili bančni uslužbenci za več opravljanje dela plačani, kakor je to nekaj samo po sebi razumljivega v proizvodnji. Nič čudnega ni, če številni razpisi delovnih mest in položajev v bankah niso imeli odziva. Dogajalo se je celo, da bančnim uslužbencem niso plačali niti številnih nadur, ki so jih morali skoro redno opravljati.

Prvi rezultati nagajevanja po delovni storilnosti v bankah so izredno pozitivni. Dvignila se je storilnost in vzporedno s tem tudi prejemki. V podružnici Narodne banke v Kranju je porast presegel celo 30 odstotkov, da ne govorimo o drugih pozitivnih posledicah, kakor so povečana delovna disciplina in drugo.

Podružnica Narodne banke v Kopru odpira tako vrata naprednejšemu in pravilnejšemu sistemu nagajevanja delavcev in se s tem postavlja ob bok proizvodnim in drugim gospodarskim organizacijam, kjer so ta sistem že uvedli. Obenem pa kaže pot dru-

Slavje v Šmarjah nad Koprom

Minulo nedeljo so v Šmarjah nad Koprom proslavili krajevni praznik — 1. oktober — spomin na hude dni, ko je okupatorska vojska požgala vas. Poseben praznik pa je bil to za vaše pionirje in mlade zadržnike, ki so v soboto obkramovali izkopiček enoletnega obkramovanja mladitve zadržnikov. Bili so zelo pridni in poročilo predsednika odreda mladitve Šmarčanov o njihovem delu v preteklem letu govori o izredni pridnosti mladitve zadržnikov in pionirjev. Njihova največja akcija je bilo pogozdovanje vzpetin za vasjo, kjer so zasadili več tisoč borovcev, ki so se vsi lepo prišli in že rastejo v veliko veselje mladine in vseh vaščanov.

Zaključek tekmovalstva in pregled enoletnega dela so mladi zadržniki in pionirji nalašč postali.

Kaj pravijo drugod ...

NOVICE

V BRANIKU TRGAJO

Pred dnevi so začeli s trgatvijo tudi v Kmetijski zadrugi Branik, kjer predvidevajo, da bodo pridelali 300 stotov grozdja več kot lani, bo pa nekoliko slabše kakovosti. Na parceli, posajeni s malinami, so letos dosegli rekordne pridelke. Na trgajo so 350 stotov grozdja na hektar. V nedeljo so zadrugnikom pomagali pri trgatvi tudi taborniki rodu »Ruhmenih sokolov« iz Sempetra. Če jih vreme ne bo oviralo, bodo v Braniku končali trgatve do 15. oktobra.

GLAS GORENJSKE

POUK SE JE PRIČEL

Slušaletni strojnega oddelka tehniške šole za odrasle v Škofji Loki so že začeli z rednim poukom. To so mladi delavci, zaposleni kot pomočniki ali mojstri v škofojloških in drugih podjetjih, ki si popoldne po delu nabirajo znanje. Novo vpisanih slušaletov je 81, v drugi semester pa jih hodi 61. Po treh letih študija bodo dobili v naši proizvodnji nove tehnike.

»Teden«

TUDI V CELJSKEM TISKU BODO PROSLAVILI 10-LETNICO DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA.

V nedeljo, 2. oktobra je tudi kolektiv časopisnega podjetja »Celjski tisk« počastil desetletnico delavskega samoupravljanja. Običajno praznovanje s pregledom uspehov in nalog, ki čakajo kolektiv so združili z izletom v Zadrečko dolino, kjer so se med drugim seznanili s pogoji dela grafičnih delavcev v času ljudske revolucije. Zato je bil na programu tudi ogled partizanske tiskarne pri Francu Kranjcu v Kropi pri Bočni. — Razen članov kolektiva so se tega izleta udeležili tudi nekdanji delavci v teh partizanskih tiskarnah, ki so obudili spomine na tiste težke, a slavne dni naše preteklosti.

DOLENJSKI LIST

PD »LOJZE KOŠAK« IZ KOSTANJEVICE BO GOSTOVALO V TRSTU

Dramska skupina prosvetnega društva »Lojze Košak« iz Kostanjevice je 11. septembra pričela jesensko sezono z uspešno 21. uprizoritvijo Korenove igre Vohunka. Kmalu bodo nastopili z Bellinijev poemo Ljubezen treh kraljev, ki jo pripravljajo že od junija. Z obema predstavama bodo gostovali igralci PD »Lojze Košak« v Trstu.

»pomurški vestnik«

SEKCIJE SZDL

Prejšnjo nedeljo so imeli pri Gradu sestanek krajevne organizacije SZDL. Med drugim so ustanovili tudi 4 sekcije, in sicer: sekcijo za kmetijstvo, za šolstvo, prosveto in društvena vprašanja, sekcijo za zdravstvo in socialno varstvo ter sekcijo za komunalna vprašanja. Sekcije štejejo po 5 članov.

vili prav v čas, ko vsa vas slavi svoj krajevni praznik. Bogateč se na junaških tradicijah svojih prednikov so mladi Šmarčani počastili s spomin padlih borcev — prekopali in okrasili so njihove grobove ter uredili spomenik in okolico na Poljanah. Po končani odredovi praznovanju so odnesli šopke cvetja in lepe vence na grobove in pred spomenik. O pomenu praznika in svetlih borbenih tradicijah Slovencev na Ko-

prskem je mladini govoril učitelj šmarske šole Marjan Kocjančič. V šoli so se pionirji pripravili na ta praznik z nekaj ustreznimi recitacijami, pevski zbor pod vodstvom učiteljice Konstancije Bevkove pa je zapel dve žalostinki.

Po končani komemoraciji so se mladinci vrnili v šolo, kjer so bili skromno pogosteni, nakar so starejši učenci odšli še na telovadnico, kjer so imeli fizikalni nastop in športna tekmovanja.

PROMETNA VZGOJA NA KOPRSKEM UČITELJSČU

nov redni učni predmet

S tem, da imajo na koprskem učiteljskem študiju tri leta pod okriljem prometnega odseka TNZ redne avto-moto tečaje, je ta vzgojna ustanova postala pravo središče za prometno vzgojo. Tečaj se dele na obvezni in prostovoljni pouk. Pouk o prometnih znakih in prometnih predpisih je obvezen predmet za vse dijake IV. in V. letnika, medtem ko sta motoroznanstvo in praktična vožnja z mopedom in motornim kolesom neobvezna. Kljub temu pa se vsi dijaki prijavljajo tudi v ta neobvezni nadaljevalni pouk ter so doslej tudi brez izjeme opravili vsi kandidati izpite uspešno, pretili z odličnimi uspehi. Sola ima tudi lastni moped, medtem ko jim je težje motorno kolo preteklo leto podaril OLO Koper ter s tem bistveno prispeval k temu, da je dobilo doslej že 50 mladitve učiteljev popolno vzgojo iz motoroznanstva.

Da bi bodoči učitelji svoje znanje iz motoroznanstva in podajanja snovi prometno varnostnih predpisov čim bolj izpopolnili, so letos organizirali na učiteljskem aktiv mladitve predavateljev, ki imajo v obeh zadnjih letnikih povsem samostojna predavanja. Velja tudi omeniti, da se je v tem šolskem letu pridružil mladim poslušalcem teh predavanj še pet profesorjev učiteljskega, ki redno spremljajo pouk prometno varnostnih predpisov in motoroznanstva. Nedvomno

bo vsem tem »izrednim« slušateljem, ki si bodo v doglednem času nabavili lastna motorna vozila, poglabljanje znanja iz motoroznanstva zelo koristilo.

Zahvala najditeljem

Stanko Žerjal iz Pliskovice na Krasu je te dni izgubil denarnico z dokumenti in večjo vsoto denarja. Ves nesrečen je zadevo prijavil postaji Ljudske milice v Dutovljah, ki mu je že čez nekaj dni vrnila denarnico, iz katere ni nič manjkalo. Za uspešno pomoč se zdaj Žerjal preko našega lista iskreno zahvaljuje tovarišem milničnikom v Dutovljah.

PRED LETNIMI KONFERENCAMI V ORGANIZACIJAH LJUDSKE MLADINE

Pri delu več neposrednejših stikov z drugimi

Zadnje dni meseca septembra je OK LMS na razširjeni plenarni seji, ki ji je prisostvoval tudi predsednik CK LMS S. Kranjc, razpravljala o pripravah na letne konference organizacij LM.

V mesecu juniju so posebne grupe članov okrajnega in občinskih komitejev LM obiskale nad 100 mladinskih aktivov in se z njihovimi vodstvi pogovorile o sistemu, metodah in vsebini dela. Ugotovitve grup o stanju v organizacijah LM so služile kot osnova referatu in razpravi na plenumu. Zbrani mladinski aktivisti iz celotnega okraja so odkrili spregovorili o nekaterih slabostih znotraj same organizacije, ki so resna ovira pri njenem hitrejšem

uveljavljanju v komunalnem sistemu. Opozorili so na vrzeli v odnosih med LM in ostalimi političnimi organizacijami, ki so zlasti občutne v podjetjih in samih občinah. V gospodarskih organizacijah družbeno politična vloga LM ne prihaja dovolj do izraza. Mladinski aktivisti in njihova vodstva, pa tudi tovarniški komiteji, gredo čestokrat mimo problemov proizvodnje, odnosov v kolektivu, delavskega upravljanja in podobno. Kolikor pa se tovarniška vodstva lotevajo tudi teh vprašanj, neredko ne nastopajo v imenu celotnega članstva LM. Ni malo vodstev mladinskih organizacij v podjetjih, ki vzdržujejo edino vez s članstvom sa-

Minuli teden se je Postojna svečano poslovila od posmrtnih ostankov dveh junakov NOV, dveh mladih Hercegovcev, ki sta dala svoje življenje v zaključnih bojih za osvoboditev Primorske maja 1945. Narodni heroj Radovan Sakotič, komandant XIV. hercegovske mladinske brigade, in poročnik JLA Danilo Ivković sta padla tiste dni v neposredni bližini Postojne. Zdaj so ju prekopali in njune kosti prepeljali v rodno Hercegovino, kjer sta našla svoj dokončni poslednji dom. V Postojni je ob tej priložnosti bil prisoten meščan na trgu pred spomenikom padlim borcem NOB govoril predstavnik hercegovskega mesta Trebinja Cenčur (na sliki)

ŠE ENKRAT NA VPRAŠANJE:

Kaj je s kinom v Knežaku na Pivki?

Bolj zaskrbljujočih je tistih 157.905 dinarjev, ki naj bi jih zadržaka izgubila s kinom. Če je to izguba kriv slab obisk kinopredstav, potem bi bil moral kino nekoliko poskrbeti tudi za reklamo. Reklamne omarice v Knežaku, na Baču in morda še kje svoje naloge pač niso najbolje opravile. Mnogokrat so ostale prazne ali

pa so bile v njih reklame za filme, ki so jih vrteli pred 14 dnevi.

Če KZ Knežak nima sredstev za ureditev, potem pač ostane Knežakom, Bačanom, Koritničanom in drugim samo še upanje, da bo nanje pomislili »kdo druga«. Do takrat bodo pač morali ostati pri svoji dosednji »kulturni zabavi« ...

SPREHAJALČEVI ZAPISKI

Pozabljene koprskie zanimivosti

Pripovedka pripoveduje, da so Izraelci, ko jih je Jozve pripeljal v obljubljeni deželo Palestino, s trobentanjem podirli mestno obzidje. In mesto Jeriho je bilo baje močno obzidano. Nam koprskoga mestnega obzidja ni več treba podirati, zakaj za to so poskrbeli že naši uvidevni predniki. Ko pa so podirli mestno obzidje, so s pridobljenim kamenjem obzidali vrtove in dvorišča. Lepo število jih je bilo in dosti jih je še, ki so obzidani ali obzidana kakor Jeriho.

Mi sicer nismo Izraelci in tudi tako hudo ne znamo trobentati, da bi se zidovje, ki obdaja vrsto koprskih hiš, samo od tega podr-

lo. Tudi nismo imeli in nimamo hudobnega namena kakor imperialist Jozve, da bi hoteli s podiranjem zidovja osvojiti tujo lastnino. Le več sonca in zraka bi radi, pravijo tisti, ki so za podiranje.

Ali jim verjamete? Jaz jim ne. Le firbec je tisti, ki jih naganja k podiranju. Samo strašansko radi bi videli, kaj se skriva za tistimi visokimi zidovi. Radovednost je pač ena izmed vsega začetka ljudem (in nikakor ne samo ženskam) prirojenih lastnosti. In tudi jaz sem jo v dobru meri podedoval, česar nič ne skrivam. Zaradi tega sem se te dni napotil tlažiti svoj firbec s škiljenjem čez ostanke nekaterih že podrtih zidov, in reči moram, da se je splašalo.

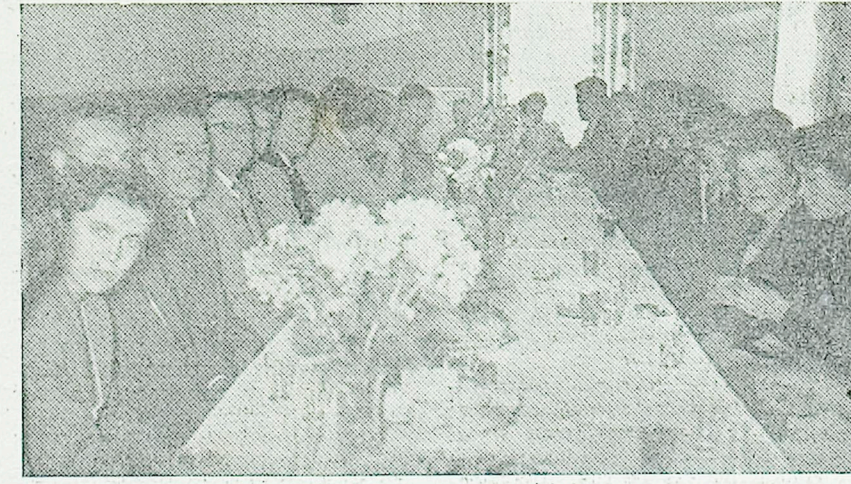
Videl sem res veliko zanimivosti: predzgodovinska strnišča, hunske vošnjake, kupe arheološkega kamenja, kope konzerviranih smeti, botanično pomembne nasade bodečih in pohlevno nedolžnih kopriv, podgana sprehajaljšča itd. itd. Mimo tega sem videl tudi povsem sodobne, tako rekoč futuristične in celo abstraktivistične ostanke podrtih zidov.

In ko sem vse to videl, sem od navdušenja vzkliknil: »Le kako je moglo turistično društvo, ko je izdalo svoj prospekt Kopra in njegovih zanimivosti, pozabiti na to tako pomembno znamenitost? Tuici bi še vse bolj drli k nam kakor že derejo.« Potolažilo me je le upanje, da bo vse to vključeno v bodočo izdajo. R.R.

PRIDVOR PRI KOPRU

Tudi v Pridvoru pri Kopru so zelo slovesno proslavili svoj krajevni praznik — 1. oktober — spomin na slavne dni NOB, ko je okupatorsko nasilje v svojih zadnjih vdihljajih in besnečem divjanju proti vse večjemu odporu slovenskih ljudskih množic na Koprskem zagrešilo še en zločin: požgali so vasi in postrelili ter odvedli v sužnost veliko število ljudi.

V Pridvoru so imeli lepo spominsko proslavo. Napravili so tudi družabni sestanek, na katerega so povabili predvsem vojne invalide in vdove, vsi na se skupaj s partizanskimi borci obujali spomine na slavne dni NOB. Poseben delež ima pri tem vaška mladina, saj se na slavnih borbenih tradicijah svojih prednikov uči, kako je treba ljubiti svojo domovino in se bojevati proti sovražnikom delovnega ljudstva.

Občinski odbor Rdečega križa v Ilirski Bistrici je te dni na slavnostni seji obravnaval svoje plodno delo in posebej uspehe v »Tednu boja proti TBC«. Na sejo je povabil in nagradil najbolj pošteno krivodajke v občini

(Nadaljevanje na 8. strani)

PRED REŠITVIJO ŠOLSKEGA VOZLA V KOPRU

Še vedno lahko upamo: nova šola že prihodnje leto

Predsednik ObLO Koper tovariš Miran Bertok: Temelje za novo šolo bomo začeli kopat sredi tega meseca, tako da še vedno lahko računamo, da nam bo nova šola služila že v šolskem letu 1961/62.

Projektant univerzitetni profesor Edo Mihevc: »V urbanističnem načrtu Kopra in šolske mreže je določil program desetrazredno osemletko na Bonifiki glede na akuten šolski problem v Kopru.«

Široka razprava, v kateri smo sodelovali vsi, je rodila uspeh, da bomo še sredi tega meseca lahko videli prve lopate, ki bodo začele na Bonifiki kopat temelje za novo šolsko poslopje. Številni razgovori, posvetovanja in načrtovanja so pripeljala pristojne oblasti v družbene organe do soglasnega sklepa, da so se odločili za najustreznejšo pedagoško in arhitektonsko rešitev, za moderno zidano in sodobno opremljeno šolo z desetimi učilnicami na Bonifiki. Urbanistični načrt še predvideva, da bo šola vključena v parkovni fizikturni center in da bodo tu v bližini še igrišča, stadion, plavalni bazen in prostori za ljudsko tehniko.

Podrobnejše podatke o tej, za Koper nadvse pomembni zidavi smo posneli iz razgovora radijskega reporterja s predsednikom naše občine, tovarišem Bertokom, in projektantom nove šole, profesorjem Mihevcem:

Tovariš predsednik, v razpravi nista bila samo dva projekta za novo šolo, ampak tudi lokacija: Koper ali Semečela. Končno ste se odločili za Bonifiko?

V razpravi smo imeli dva načrta nove šole. Po nasvetu in priporočilih strokovnjakov, pedagogov in arhitektov, smo se odlo-

čili za načrt profesorja Mihevca, ker ustreza funkcionalno glede na šolsko reformo in arhitektonsko glede na lokacijo na Bonifiki. Okrajna komisija, ki je pregledala in odobrila investicijski program, je imela sicer k načrtu nekatere pripombe in zdaj smo v vsakodnevnih stikih s Projektičnim birojem in Ljubljani, kjer bodo v najkrajšem času izdelali statični izris in izračun.

Res smo govorili v začetku tudi o lokaciji šole v Semečeli. Vendar nas je razvoj dogodkov prehitel in nova situacija — tu mislim na hitro naraščanje števila šoloobveznih otrok — nas je prisilila, da z novo šolo rešujemo vprašanje Kopra in Semečele. Tako smo se odločili za Bonifiko, kar je tudi v skladu z bodočo urbanistično ureditvijo, ki predvideva zazidavo Bonifike in povezavo zazidalnih površin Kopra in Semečele. Seveda bo tudi Semečela v bližnji bodočnosti dobila svojo šolo, saj predvidevamo, da jo bo imela vsaka stanovanjska četrt.

Uresničitev projekta bo odvisna od finančnih sredstev. So zagotovljena?

Če vam rečem, da bodo stroški izgradnje šole presegli vsoto 200 milijonov dinarjev, potem je jasno, da tega občinski proračun ne zmore. Računamo, da nam bodo priskočili na pomoč delovni kolektivi — ne samo z denarnimi sredstvi, temveč tudi z materialom, opremo, uslugami — in pa okrajni proračun. Prav tako pričakujemo pomoč republiškega kreditnega sklada, ki vsako leto pomaga reševati najbolj pereče šolske gradnje.

Najbolj pa nas vse zanima, kdaj bomo videli temelje in kdaj bodo naši otroci hodili v nove in lepe prostore?

Kljub temu, da se je razprava okrog obeh projektov zavlekla proti našemu pričakovanju, še vedno upamo, da bomo lahko nadoknadili čas. Takoj, ko od Projektičnega biroja dobimo statični izris in izračun, bomo lahko začeli s kopanjem temeljev. To bo okrog sredine tega meseca. Če bo še trajalo suho vreme, nam bo delo znatno olajšano. Tako še vedno računamo, da nam bo nova šola služila že v šolskem letu 1961/62.

Tovariš profesor Mihevc, ali bi nam lahko na kratko povedali, katera načela so vas vodila pri projektiranju nove koprške šole?

V urbanističnem načrtu Kopra je načrtovana šolska mreža, ki določa posamezne šolske okolišče. Glede na akuten šolski problem v Kopru je določil program 10-razredno osemletko na Bonifiki, kar je v skladu z bodočo rastjo Kopra. Z graditvijo te šole pa šolski problem v Kopru še ne bo rešen, zato smo v urbanizaciji Kopra upoštevali postopno izgradnjo šolske mreže. Načrt je moral upoštevati lokacijo na Bonifiki, vso specifičnost geološke sestave tal, smer burje in zaplavljanje terena, posebno klimo kraja in insolacijo. Zato so vsi šolski prostori v etaži stavbe.

Kljub težkemu problemu lokacije je projekt upošteval zahteve moderne šole, upošteval je otroka in njegovo psiho, nove pedagoške prijeme in načela. Šola naj bo drugi otrokov dom in zato primerno oblikovana. Velikost desetih razredov je ugodna, ker veliki šolski koleksi ne ustrezajo zahtevam šolske reforme.

Ali so zahtevala specifična tla Bonifike poseben tip stavbe?

Seveda so na Bonifiki specifični pogoji, ki jih je treba upoštevati. Šola ima posebno obliko, stala bo na stebrih zaradi slabe nosilnosti terena. S tem da smo postavili vse razrede v prvo etažo, smo dobili pod stavbo velik pokrit prostor, ki bo služil otrokom za sprehode v odmorih in za igro v slabem vremenu.

Seveda ima šola vse druge prostore: telovadnico, delavnice, mlečno kuhinjo in drugo. Edino telovadnica z garderobo je nameščena v pritličju.

Veseli nas, da vidimo bližnjo rešitev perečega šolskega vprašanja v Kopru. Kljub temu, da bo pomenila nova šola na Bonifiki razbremenitev šole na Belvederu, bi težko z gotovostjo trdili, da se bomo izognili tretji izmeni v vseh razredih, kajti upoštevajoč prirodni prirastek in priseljevanje bo v bližnji bodočnosti v Kopru in Semečeli 2100 šoloobveznih otrok.

Z. L.

Trajen dar slovenskemu pripovedniku

(Marian Breclj: BEVKOVA BIBLIOGRAFIJA, Lipa 1960)

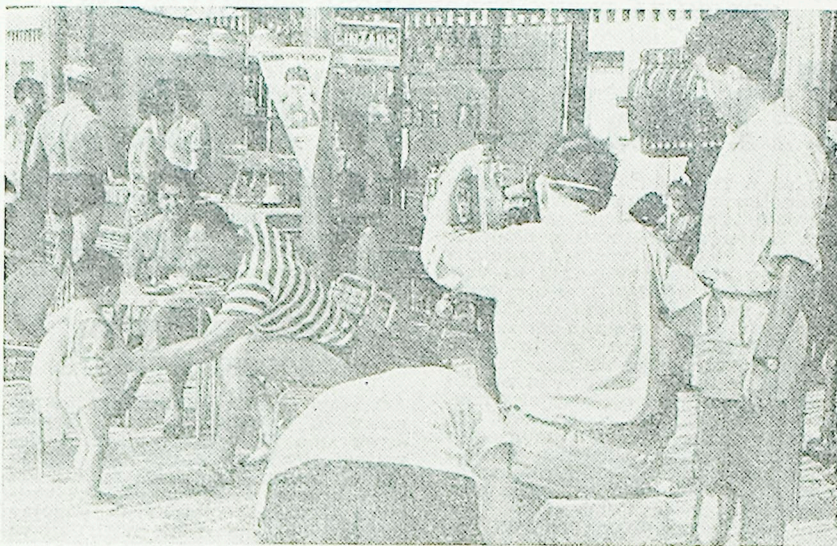
France Bevk je bil ob svojem jubileju med mnogimi darovi, ki jih je prejel, gotovo še posebno vesel sicer drobne, toda tehtne in lepo opremljene bibliografije svojih samostojnih del. Darovala sta mu jo — mislim, da lahko tako rečem — avtor Marian Breclj in založba LIPA. Po »Sumaričnem pregledu«, ki naj pokaže celoten načrt, je knjižica, ki jo imamo sedaj v rokah, le prvi del obsežne Bevkove bibliografije, ta pa del obsežnejše bibliografije primorskih literarnih in kulturnih ustvarjalcev. V uvodni besedi avtor natančno razloži, kaj bo obsegala celotna bibliografija.

Dela letošnjega jubilarja so bila sicer popisana že nekajkrat, predvsem ob posebnih priložnostih (ob šestdesetletnici, ob sprejemu med akademike), kar avtor točno navaja v uvodu. Od zadnjega popisa izvirnih del je minilo 6 let in je samo v teh letih naraslo število na novo izdanih samostojnih Bevkovih del na 35 enot. Po letu 1955, ko je izšel popis prevodov Bevkovih del, je naraslo število na 26 enot. Razen tega se je seznam povečal še za partizanske in drobne tiske in še za tista dela, ki jih prejšnji popisovalci niso upoštevali. Zato je prav, da smo dobili ob jubileju najpomembnejšega in najplodovitejšega primorskega pripovednika celotno bibliografijo njegovih samostojnih del, ki vključuje celo že publikacije, ki bodo še izšle v letošnjem letu. Prav je tudi, da se je založba LIPA tako lepo odložila v imenu vse Primorske njenemu najbolj ljudskemu pripovedniku.

Ne smemo pozabiti, da je lepo opremljena knjižica o Bevkovih delih bibliografija, t. j. strogo znanstven popis, v tem primeru vseh samostojno izdanih del enega avtorja. Po zaslugi Marijana Breclja je opremljen ta popis z vsemi najpodrobnejšimi podatki (celo mere v centimetrih), kar je za dela, ki so nastajala v izjemno težkih pogojih (fašistično nasilje in usoda partizanskih tiskov), zahtevalo izjemen trud. Navajeni smo, da dajejo založnice podobnemu gradivu strogo, da ne rečem dolgočasno opremo. Ne samo, da se primorska založnica ni ustrašila izdati dela, ki ne more imeti velikega kroga kupcev, temveč je z izdatno subvencijo izdala bogato ilustrirano bibliografijo, kakor si jo je avtor zamislil in sam pripravil slikovni material. In mislim, da je storila prav celo s trgoveškega stališča. Bevkove bibliografije ne bodo kupovali zgolj literarni zgodovinarji, knjižničarji in knjižnice. Marsikdo si bo nabavil bogato opremljeno izdajo za svojo domačo knjižnico prav zato, ker

SESTANEK SLAVISTOV V PIRANU

V dneh od 1. do 6. oktobra je bilo v Piranu zborovanje slovenskih slavistov, ki se ga je udeležilo več kot sto slavistov iz vse Slovenije in tudi nekaj gostov iz bratskih republik. Na zborovanju so prebrali okoli 24 referatov. Zaradi svoje izredne aktualnosti kaže omeniti predvsem referat Borisa Paternuja »Literarna zgodovina v sodobnem življenju«, v katerem ni razpravljal le o vlogi slavistične znanosti v sodobnem življenju, marveč o mestu, ki naj bi ga imele humanistične znanosti v sodobnem času. Njihova poglavitna naloga naj bo predvsem v tem, je dejal B. Paternu, da plemeniti in notranje bogati človeka, ki ga siloviti tehnični napredek in tempo življenja silita k temu, da postaja iz dneva v dan bolj površen, duševno nezadeten in notranje plitev.

To je eden prvih kadrov našega novega filma HITRONOŽCI, ki ga za podjetje Triglav-film snema v Portorožu režiser France Kosmač po scenariju Mije Kalanove, redaktorke mladinskih oddaj koprškega radia. V kratkem bodo posneli vse zunanje posnetke — vreme jim je še dokaj naklonjeno — potem pa v ateljejih še notranje in računajo, da bo film končan v januarju. V filmu nastopajo številni naši znanci s ceste in z odrskih desk. Glavni junaki so seveda kratkohaletniki in hitronožci, med odraslimi pa ima eno glavnih vlog gledališki igralec Albin Penko (na sliki v črtasti majici), ki je že nastopal v štirih filmih, ki so jih snemali v Piranu in Portorožu

Film

Večkrat smo že spregovorili o naših risankah, ki doživljajo zlasti v tujini lepe uspehe. Poznavalci celo zatrjujejo, da so bile prav risanke tiste, ki so prebile led rezerviranosti in nezaupanja do jugoslovanskega filma in da danes celo kupci ne najdejo pri njih slabe strani. Škoda je le, da jih večkrat ne vidimo kot predfilme ali na matineejskih predstavah na naših filmskih platnih

V isto vrsto z risankami sodijo nekako tudi lutkovni filmi. In če pri risankah postavljamo na prvo mesto Zagreb-film, se lahko pri nas pohvalimo z najboljšimi in najbolj priznanimi lutkarji in zato seveda tudi z lutkovnimi filmi. Trenutno pri Triglav-filmu spet snemajo nekaj lutkovnih filmov. Med temi je tudi »Vasovalec« v režiji Zvoneta Sintiča. Veseli prizor iz filma vidite na zgornji sliki

Naš priznani izdelovalec lutk in animator Črt Škodlar pa snema nov lutkovni film »Zaspane«. Glavnega junaka filma vidite na sliki

Kulturna kronika - v nekaj vrstah

SODELOVANJE JUGOSLOVANSKIH IN ITALIJANSKIH ZGODOVINARJEV

Zveza zgodovinskih društev Jugoslavije je pričela sodelovati s skupino italijanskih zgodovinarjev. V Beogradu so imeli pred kratkim 4-dnevni sestanek, na katerem so proučili italijansko-jugoslovanske odnose v zadnjih 100 letih. Ugotavljali so tudi, kako so bili dogodki iz tega obdobja prikazani v učbenikih obeh dežel.

ODDELEK ZA STATISTIKO NA EKONOMSKI FAKULTETI

Ekonomska fakulteta ljubljanske Univerze bo imela že v letošnjem letu poseben oddelek za statistiko. V prvi stopnji bo trajal študij 4 semestra, po uspešno opravljenem izpitu bo prejel kandidat diplomu, nakar bo lahko nadaljeval študij tudi na II. in III. stopnji.

ŽIVLJENJSKI JUBILEJ IGRALKE MARIJE NABLOCKE

Te dni je praznovala v Ljubljani 70-letnico svojega življenja igralka Marija Nablocka-Putjata. Za svoje gledališko, umetniško in pedagoško delo je prejela Red dela II. stopnje, slovensko gledališko občinstvo pa ji je izkazalo mnogo priznanj za njene stvaritve pri gledaliških predstavah. Nablocka je prišla v Ljubljano s svojim možem Borisom Putjatom leta 1922. Doma iz daljnega Astrahana v Rusiji je premagala mnogo težav zaradi jezika in postala ena najvidnejših slovenskih igralk. V dolgih letih svojega delovanja v ljubljanski Drami je ustvarila podobe neštetihi žena in usod in se v svojih odrskih upodobitvah vsa razdala občinstvu in umetnosti.

PREMIERA TRŽASKEGA SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA V GORICI

Sezona 1960/61 bo Slovensko gledališče iz Trsta začelo prihodnjo nedeljo, 9. oktobra, v prosvetni dvorani v Gorici. Na sporedu je igra v štirih dejanjih Georga Kaiserja »Glasbena skrinjica«, ki jo je prevedel v slovensko Janko Moder. V uprizoritvi nastopajo Jožko Lukeš, Zlata Rodoskova, Julij Guštin in Stane Raztresen.

STEVILONE PRIREDITVE OB IV. MARIBORSKI KULTURNI REVII

Letošnja mariborska kulturno revija pod pokroviteljstvom OO SZDL so slovesno odprli v Umetnostni galeriji z razstavo del mariborskih likovnikov in z razstavo »Pohorsko glažutarstvo«. V času revije bo vrsta prireditev, koncertov, gledaliških predstav, razstav in filmskih predstav. SNG Maribor bo obenem odprlo letošnjo gledališko sezono z uprizoritvijo Borove drame »Zvezde so večne«.

NATEČAJ ZA IZGRADNJO OBJEKTOV ZA KULTURNO-PROSVETNO ŽIVLJENJE

Na nedavnem posvetovanju, ki ga je sklical kulturno-prosvetni svet Jugoslavije v Beogradu, so med drugim predlagali, naj bi Zvezni izvršni svet razpisal natečaj za izgradnjo objektov za kulturno-prosvetno življenje. Prav tako so predlagali, naj bi gledališke dvorane združenih domov na podeželju predali v uporabo prosvetnim društvom in družbenim organizacijam.

VELIKA MLADINSKA ENCIKLOPEDIJA

Zagrebska Mladost pripravlja veliko mladinsko enciklopedijo s področja poljudnoznanstvene literature. Enciklopedija, ki bo obravnavala izključno vprašanja znanosti in umetnosti, bo izhajala dalj časa, in sicer v treh ciklusih s štirimi zvezki. V uredniškem odboru so Ivo Horvat, Ivo Supek in Tone Peruško.

PODIPLOMSKI ŠTUDIJ NA UNIVERZAH

V Beogradu je bil sestanek predsedstva Skupnosti jugoslovanskih univerz, na katerem so obravnavali elaborat o podiplomskem študiju ter o znanstveno-raziskovalnem delu in organizaciji vpisovanja na univerze. V anketi, ki so jo izpolnile vse fakultete, so bile prošnje, naj bi povsod uvedli najvišjo stopnjo izobrazbe. Zdad proučujejo vprašanje finansiranja podiplomskega študija in znanstveno-raziskovalnega dela.

IZID ENOTNEGA SRBOHRVATSKEGA PRAVOPISA

V prostorih Zveze jugoslovanskih književnikov je bila pretekli teden kratka slovesnost ob izidu novega in prvega enotnega srbohrvatskega pravopisa. Izdajo tega pomembnega dela so pripravljali pet let.

ZASEDANJE EVROPSKE RADIOTELEVIZIJE V TRSTU

Zasedanja Evropske radiotelevizijske unije pretekli teden v Trstu se je udeležilo nad 30 delegatov v članjenih držav ter predstavniki radiotelevizijskih omrežij Avstralije, Kanade, Poljske in ZDA. Hkrati se je sestala v Trstu mednarodna žirija, ki bo podelila nagrade »Italia« za najboljša dela na področju radia in televizije. Naša država je zastopana z dvema radijskima dramama, in sicer z Lebovčevco »Luči in senca« in Marinkovičevco »Roke«. Po zasedanju so udeleženci obiskali Portorajsko jamo in Ljubljano.

ODBORI ZA TEDEN OTROKA BODO POSTALI STALNI DRUŽBENI ORGANI

Tri osnovne naloge

Letošnji Teden otroka praznujemo v obdobju velikih uspehov na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja ter hkrati v okolici, ki nam kažejo večje napore pri reševanju številnih vzgojnih in varstvenih nalog ne le v mestu, ampak tudi na podeželju. Naglo naraščanje proizvodnih sil v pogojih delavskega samoupravljanja in uveljavljanja novega komunalnega sistema postavlja vzgojne naloge, varstvo in zaščito otrok v povsem novo obdobje: s tem, da so proizvajalci soodgovorni za razdelitev ustvarjenih materialnih dobrin, dejansko odločajo v naši družbi o tem, kdaj, s kolikšnimi sredstvi in kako reševati posamezne probleme družbenega standarda.

Zal se v gospodarskih načrtih naših komun te naloge še ne zrealizirajo v taki meri, da bi perspektive otroškega varstva bile v razmerju z zmogovitim pohodom družbenih sil na ostalih področjih družbenega in gospodarskega razvoja in zbori volivcev še zdaleč niso tribuna, s katere bi državljeni nakazovali potrebe družin in otrok in jih po tej poti načrtno vključevali v petletne načrte komun.

OTROŠKO VARSTVO V MESTU IN NA PODEŽELJU

Varstveno-vzgojne ustanove, ki so dobile v letošnjem programu Teda otroka prvo mesto, so bile prav te dni glavni predmet razprav občinjskih odborov za pripravo Teda otroka ter so sodelovali v njih predstavniki vseh družbenih organizacij in člani občinjskih svetov.

Odbori za Teden otroka, ki bodo postali stalni družbeni organi, so sprejeli ustanavljanje novih otroških ustanov za izhodišče svojega dela. Stanje v Hrpoljah, Pivki, Izoli, Piranu, Smedlju in Duvovljah, kjer ne nenehno narašča število zaposlenih mater, naravnost vpije po otvarjanju takih ustanov. Marsikje ni rešeno tudi varstvo otrok mater-proizvajalk na kmetijskih posevkih. Odbori si bodo tudi prizadevali, da bi usmerili otroške vrte v Kopru, Sežani, Izoli, Postojni in Ilirski Bistrici na kombinirane ustanove, v katerih bi našli potrebno vzgojno-varstveno zatočišče tudi šolski otroci.

Se manj zadovoljivo je stanje otroških igrišč povsod tam, kjer je dovolj otrok. Takih krajev in središč pa je seveda precej.

Odbori za Teden otroka so v svojih programih namenili vso skrb tudi razvijanju drugih ustanov za varstvo otrok ter bodo v sodelovanju s stanovanjskimi skupnostmi iskali vse poti, da bi v vseh večjih stanovanjskih blokih ali novih naseljih našli prostore, kjer bi organizirali varstvo otrok ter tako razbremenili prepolne otroške vrte.

Odbori za izvedbo programov Teda otroka bodo s tesnejšo povezavo in sodelovanjem sindikalnih organizacij, podjetij in posameznih državljanov dokončno morali utreti načrtom o

vzgoji, zaščiti in varstvu otrok pot v družbene načrte komun. Brez tega si namreč ni moč zamišljati uresničitve zastavljenih nalog, zato so organizatorji osvojili geslo: Programi Teda otroka naj bodo programi komun.

ŠOLSKI PROSTORI IN ŠOLSKA KUHINJE

O vlogi šolskih kuhinj in njih pomena za pravilno rast in vzgojo otrok smo že večkrat pisali. Zadovoljivo stanje in poslovanje šolskih kuhinj v preteklem šolskem letu žal letos krhajo posamezna šolska vodstva, ki zaradi težavnih pogojev šolskega dela ne znajo najti poti za ponovno odprtitev mlečnih kuhinj.

Večina odborov za Teden otroka je sprejela v svoje programe naloge v zvezi z boljšim delom šolskih kuhinj. Te pa bodo izvedljive le ob sodelovanju vseh pristojnih činiteljev in predvsem staršev, ki jih bodo morali pritegniti v upravljanje šolskih kuhinj.

Brez vsestranskega sodelovanja staršev, ki bodo morali ob vsaki priložnosti, predvsem na zborih volivcev, poudarjati in iskati izhod za rešitev perečega vprašanja šolskih prostorov, bi zvedeno tudi delo odbora za Teden otroka.

SOLE ZA STARŠE IN VZGOJNE POSVETOVALNICE

Končno naj pri programu odborov za Teden otroka navedemo še važno področje vzgojnega dela: šolo za starše in vzgojne posvetovalnice. Obe področji tega važnega izobraževalnega dela s starši sta bili pri nas vse doslej precej zanemarjeni, medtem ko so ponekod, na primer v Ljubljani, doživele šole za starše izreden porast po kvaliteti kot po številu obiskovalcev. Podobno se domala povsod v večjih središčih uveljavljajo tudi vzgojne posvetovalnice, ki temeljito obravnavajo najrazličnejše vzgojne probleme, ki bi bili za same starše brez nasvetov strokovnjakov — pedagogov in psihologov — nerešljivi.

Zato se odbori za Teden otroka tudi na našem okrajnem področju odločno zavzemajo za redno delo teh šol v vseh večjih krajih, kar bo ob dobro organizirani izobraževalni mreži Ljudske univerze vsakomur izvedljivo. Razen tega vsebuje program tudi nalogo takojšnje organizacije poklicnih posvetovalnic v Kopru, Postojni in Sežani. Pedagoško društvo v Kopru, ki je po dokajšnjih izkušnjah iz preteklih let že sestavilo program predavanj za šole za starše, je pripravilo tudi že vse potrebno za odprtitev vzgojne svetlovalnice. V tej nalogi ne zaostajajo tudi v Sežani in v Postojni. (bb)

Otrok in družina, VII

Iz vsebine:

Teden otroka 1960; O kongresu mednarodne organizacije za predšolsko vzgojo otrok; MILKA KOVČIČ: V prvi razred; KRISTINA BRENKOVA: Globus; MARIJA VOGLNIČ: Pionirska Sneguljčica; MILAN DIVJAK: Kako ocenjujemo otroka doma in v šoli; GUSTAV ŠILH: Moj otrok nima nobene volje; ANICA DOLANC: O vajenskih in dijaških domovih, No-

OB TEDNU OTROKA PREBERITE ŠE TO

Občinski ljudski odbor Koper je na eni svojih sej obravnaval problematiko stanovanjske izgradnje na svojem območju in med zaključki sprejel tudi sklep, da izdela posebne predpise, ki bodo usmerjali racionalno stanovanjsko izgradnjo. Zdaj je ta osnutek gotov in predložili so ga v razpravo strokovnim organizacijam, društvom in ustanovam, družbeno-političnim organizacijam ter oblastnim organom. Namen tega je, naj bi v najširši razpravi dopolnili predloge, o katerih bi potem razpravljali svet za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunalne zadeve.

Ob Tednu otroka bi opozorili zlasti na neko pomanjkljivost pri tem osnutku. Pod naslovom »Ostali skupni in pomožni prostori« beremo med drugim, da mora biti na vsakih 50 stanovanj stanovanje za hišnika, delavnica za hišna popravila, na vsakih 20 stanovanj družabni prostori, da mora imeti vsak stanovanjski objekt kolesarnico in da je računati s prostornino za 2 kolesi in 1 moped na dve stanovanji, dalje piše v osnutku, da morajo biti v neposredni bližini stanovanjskega objekta rezervirani potrebni parkirni prostori za motorna vozila in da je predvideti 1 osebni avtomobil in 2 motorni kolesi na 3 stanovanja itd. itd. Zelo nas pa čudi, da nikjer ne beremo niti besedice o potrebnih prostorih za varstvo in igranje otrok. Zdaj, ko smo o tem že toliko razpravljali, ko smo se prepričali, da je to ena izmed hudih pomanjkljivosti naših novih stanovanjskih blokov in naselij in ko smo se zedinili, da mora biti v bodoče boljše, nas pušča novi osnutek na starih pozicijah.

Tako ni čudno, da je predlog o dopolnitvi predpisov o stanovanjski izgradnji omenil med najbolj nujnimi korekturami prav prostore za otroke. Ob Tednu otroka mislimo na to še prav posebno.

ve knjige, Diafilm v našem vrtcu; BREDA VRHOVEC: Otroška in mladinska odrska dela; MARIJA VOGLNIČ: Kdo naj komu igra; KRISTINA BRENKOVA: Rad bi bil koristen; TEA JANEŽIČ-MIKES: Soloobvezen otrok z okvarjenim vidom; DR. LEO MATAJČ: Kaj moramo vedeti o osovskem kašlju, Pomenek s starši; NEJA MAURER: Tiho, tiho, midva; JANA MILČINSKI: Sredi noči, Otroško perilo.

ARGO Special

je NOVA goveja juha z mesnim rižem

POKUSITE JO IN NAVDUŠENI BOSTE!

PROIZVAJA DELAMARIS IZOLA

Nekaj receptov za prehrano šolskih otrok

Recepti so zanimivi zato, ker prinašajo dvojno količino živil. Prva številka pomeni količino, potrebno za enega otroka, druga pa količino za štiričlansko družino. V mislih imamo tako, ki jo sestavljajo dve odrasli osebi, en predšolski (4 do 5 let) in en šoloobvezen otrok.

SESEKLJANI MESNI CMOKI

50 g (250 g) sesekljanega ali zmletga mesa, čebula, 10 g (40 g) navlaženega kruha, 1/4 (1-2) jajca, sol, paprika, poper, 10 g (45 g) moke, voda ali juha, sol, malo naribane limonine lupinice, po želji in okusu ščepec sladkorja.

Zmleto meso, zmleto čebulo, ožet kruh, jajce in vse začimbe zmešamo v gladko mesno maso. Slanino zrežemo na kocke in precvremo, dodamo paradižnik, nato mleto, nekajkrat premešamo in zalijemo z vodo ali juho. Tekočino sme biti le toliko, kot jo zahteva primerno gosta omaka. Ko prevre, vložimo vanjo cmoke, ki smo jih pripravili iz mesne mase. Vre naj komaj vidno 20 minut. Omako po okusu osolimo; če je paradižnik zelo kisel, tudi osladimo in odisavimo z limonino lupino.

ZDROBOV NARASTEK S SKUTO

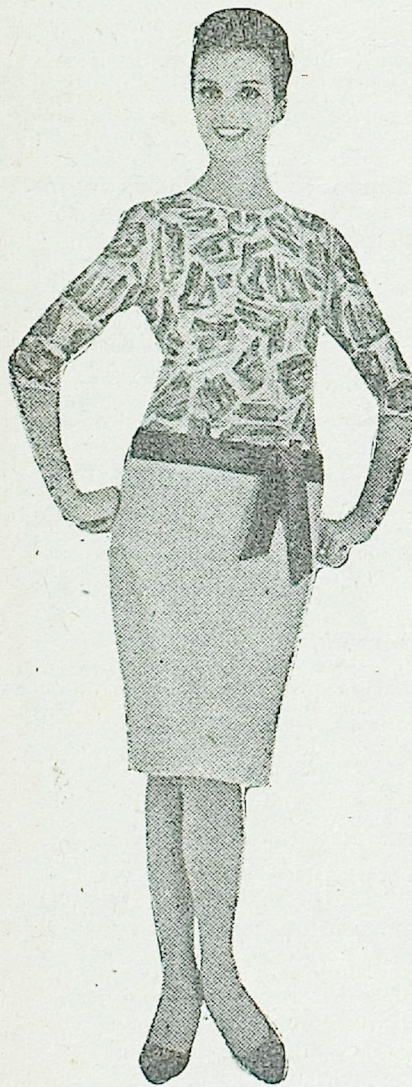
150 g (pičilo 1/4 l) mleka, 30 g (125 g) zdroba, 1/4 (eno) jajca, 15 g (65 g) sladkorja, malo cimeta, 40 g (200 g) skute.

Zdrob kuhamo v vrelem mleku 5 minut in ga ohladimo. Penasto umešamo rumenjaki in sladkor, dodamo cimet in pretlačeno skuto. Vse zamešamo v kuhan zdrob, nazadnje narahlo primešamo še sneg iz beljakov. Zmes denemo v pomaščen model za narastke ali v kozico in pečemo pri srednji vročini 45 minut.

MLEČNA PIJAČA

200 g (750 g) mleka, 20 g (200 g) sadnega soka, 20 g (75 g) sladkorja, malo limoninega soka.

Med žvrkljanjem vlivamo počasi v mleko sadni sok. Osladimo in dodamo po okusu limonin sok. Pijačo takoj ponudimo. (Po »Sodobnem gospodinjstvu«)

Model po najnovejših modnih zahtevah: bluza iz rožastega jerseyja in ozko, kratko krilo, poudarjen nizki pas. Splošna linija: neizrazito oprijemajoča

Marta Grom: BELI TULIPANI

Počasi sem priprl oči. Prvi hip se nisem mogel zvesti kje sem, kaj se dogaja z menoj. V glavi mi je čudno brnelo in roke so bile mlahave, brez moči. Potem sem nekje iz dalje ujel otroški vris in se nehote nasmehnil. Vedno sem ljubil ta vris — ta otroški smeh.

Na stenah moje sobe visijo že obledele podobe mojih nekdanjih učencev. Zagledal sem se vanje in pred mojimi očmi so spet zaživeli prav taki, kot so bil nekoč. Videl sem Jožka, tistega mallega navihanca, ki je tako rad grizljal svinčnike in peresnike; videl sem Mojco, tisto blede, plaho punčko, ki mi je vedno nosila cvetje; videl sem Pepčka, najslabšega matematika in najboljšega violinista...

Z očmi sem poromal proti omari. Na njej še vedno leži mala otroška violina-polovinka. Skoro pobožno sem gledal vanjo. »Koliko drobnih prstov se je vadilo na njej...« sem se spomnil.

Potem sem stegnil roko proti nočni omarici in se dotaknil majhnega koščenega stojala v obliki violinskega ključa. Izpodbijal sem izvelekl ročno vizitko, iz kuverte potegnil bel papir in čital: »Dragemu profesorju

glasbe — hvaležni učenci V.b razreda...«

Roka mi je trudno omahnila, čelo mi je obil pot, v očeh sem začutil solze. »Moji dobri otroci...« sem tiho rekel. »Moji ljubi...« Tako čudno ganjen sem bil. Spet sem videl tisti dan, ko sem prejel darilo. Videl sem vse tiste otroke... »Sedaj jim nisem več potreben...« me je grenko spretelo. »Sedaj nisem potreben nikomur več...«

Hotel sem se dvigniti, a nisem imel moči, znova sem omahnil vznok. Že nekaj dni sem se počutil slabega, končno me je vrglo do kraja... »Kaj je z mano...« sem razmišljal in se mukoma okrenil na drugo stran. »Vseposvoda je razsajala gripa, se je lotila tudi mojega starega telesa?« Se sem si dajal poguma. »Morda si le domišljam...« Zbral sem vse svoje moči, po vsej sili sem hotel premagati samega sebe. Nikogar nisem hotel nadlegovati, nikomur nisem hotel biti v breme. Toda vsa moja dobra volja je to pot propadla. Znova sem obležal na blazinah. V glavi sem začutil vročico, čudni kolobarji so zaplesali pred mojimi očmi. Potem je iznenada izginilo vse: omotica, slabost, vročica, iz-

ginili so črni kolobarji, izginilo je...

Nenadoma sem se znašel v parku. Sedel sem na zeleni klopi in krmil golobe, potem sem verjel metal lešnike in orehe. Zaslišal sem otroški vris. Preko travnika so dirjali otroci. Njih veseli obrazi so bili ožarjeni od sonca, smejali so se in potem... bil sem presrečen... ustavili so se ob meni. Prišel sem jim pravit zgodbe. Povedal sem jim mnogo zgodb in vse zgodbe so si bile podobne... Vse so govorile o otrocih, ki so ljubili glasbo, umetnost...

Potem so tudi otroci izginili, izginil je travnik, izginile so verice, golobi... Ves potem sem odprl oči. S tresočimi rokami sem se dotaknil posteljne preobleke... Tudi ta je bila čisto premočena. V sobi je bilo zadušno, soparno. Začutil sem neznožno žejo. Ustnice so bile suhe, izžgane... »Da bi imel samo kapljico vode...« sem pomislil.

In spet sem pozabil na žejo, spet sem se pogreznil v temo. Ničesar nisem čutil, ničesar potreboval...

Kako dolgo sem ležal tako, ne vem; ko sem se vzdramil, je ob moji postelji ihtela moja dobra

stara sestra Vida. Ob njej je stal zdravnik. Zaskrbljeno je gledal vame in nekaj me je spraševal. Nisem bil sposoben, da bi kar koli odgovarjal. Z očmi sem begal po sobi, kot bi nekaj iskal. Zdaj sem s pogledom poljubil stari pianino; gledal sem ga, kot bi se poslavljaj. Potem sem se z očmi dotaknil skladovnice notnih zvezkov, partitur; ustavil sem se ob belji vazi na pianinu in opazil, da je cvetje v njej že čisto ovenelo. Zaprl sem oči in globok vzdih se je izvil iz mojih prsi.

Prav tedaj so vrata v tečajih zaškrupala. Dvignil sem pogled... Nekdo je vstopil... Nisem verjel lastnim očem. Na pragu je stala Mojca, moja ljuba, draga nekdanja učenka Mojca. V rokah je držala velik šopek belih tulipanov. Stopila je k moji postelji, brez besed pobožala mojo dlan. Potem je s svojo mrzlo dobro ročico smuknila preko mojega čela... Zaprl sem oči in ona je po prstih stekla do pianina, dvignila vazo in uvelo cvetje nadoknadila z nežnimi svežimi cvetovi...

Moje oči so se umirile. Gledale so tisto nežno majhno dlan, gledale so tiste bele tulipane in v tisti dlan, v tistih tulipanih so našle to, kar so iskale...

Tudi na obali bodo umetno osemenjevali

Razmah živinoreje in težnja za boljše kvaliteto plemenske živine sta terjala tudi v obalnih občinah ustanovitev veterinarske postaje. S tem so seveda dani vsi pogoji za umetno osemenjevanje plemenic, ki bo zajelo vsaj 80 odstotkov staleža ustrezne živine. Z akcijo umetnega osemenjevanja bodo začeli že pred novim letom. Zaradi sorazmerno nizkega števila plemenic (3200 glav) bo nastala med dohodki in tehnično izvedbo te akcije manjša zguba. Kot predvidevajo, bo znašala ena skočina 1500 dinarjev, medtem ko bodo dejanski stroški zaradi

večje kilometrine prevoznih ekip znášali okrog 1700 dinarjev. Sicer pa se na veterinarski postaji močno zavzemajo za tako organizacijo dela, da stroški osemenjevanja ne bi presegli predvidene tarife.

DOPIŠNA ŠOLA V LJUBLJANI razpisuje vpis

v I. letnik dopisne ekonomske srednje šole;
v dopisno administrativno šolo;
v I. in II. stopnjo dopisne splošnoizobraževalne šole (osemletke);
v I. stopnjo jezikovnega tečaja za nemški ali italijanski jezik.

Pravico do vpisa v vse šole imajo člani organizacije Zveze borcev in otroci padlih borcev.

V dopisno ekonomsko srednjo šolo in v tečaje tujih jezikov se lahko vpišejo tudi člani sindikatov.

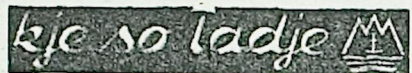
Začetek šolanja bo v mesecu oktobru za vse šole, razen administrativne, ki se bo začela v januarju.

Prijave pošljite do 20. oktobra na naslov:

Dopisna šola Ljubljana, Liko-zarjeva 3.

Program, prijave in navodila za vpis in šolanje v Dopisni šoli dobite od 6. oktobra dalje pri okrajnih in občinskih odborih ZB, pri občinskih in okrajnih sindikalnih svetih ali v Dopisni šoli, Ljubljana, Liko-zarjeva 3, telefon 30-043.

Za posebne informacije priložite znamko za odgovor v znesku 20 din.

P/I »BIHAČ« je v ladjedelnici Emden na rednem popravilu
M/I »BLED« je 6. oktobra odplula iz Benetk v Trst, kamor prispe danes, 7. oktobra, in takoj nadaljuje v Koper, kjer bo razložila pripeljani tovar. Naslednji dan, 8. oktobra odpluje v Remontno ladjedelnico Splošne plošbe v Piran, kjer bo na rednem popravilu

M/I »BOHINJ« je 3. oktobra priplula iz ladjedelnice v Trstu v Remontno ladjedelnico Splošne plošbe Piran, kjer bo na rednem popravilu do 25. novembra
M/I »BOVEČ« je 1. oktobra odplula iz Kopra za New York.
M/I »GORANKA« je na zahodni obali ZDA, kjer krca tovar za Sredozemlje

M/I »GORENJSKA« je 3. oktobra priplula iz Soluna v Aleksandrijo, kjer raztovarja pripeljano blago
M/I »KOROTAN« je 7. oktobra odplula iz New Yorka za Koper
P/I »LJUBLJANA« je v Zdanovu, kjer manipulira s tovorom

M/I »MARTIN KRPA« je v Aleksandriji, kjer manipulira s tovorom
M/I »PIRAN« je 29. septembra priplula v Vizagapatam na Japonskem, kjer naklada tovar za zahodno obalo ZDA
P/I »POHORJE« je 30. septembra priplula v Barletto, kjer dopolnjuje tovar, nato pa odpluje v Benetke (Porto Marghera)

P/I »ROG« je 30. septembra odplula iz Džakarte v Kalkuto

M/I »TRBOVLJE« je 29. septembra odplula iz Neaplja v Sfax, kjer naklada tovar za Japonsko

P/I »ZELENGORA« je 29. septembra odplula iz Gdanske s tovorom za Jadransko morje (Jugoslavijo)

Obvestilo

CEPLJENJE OTROK V KOPRU

Redno obvezno cepljenje otrok, rojenih v letih 1959, 1958 in 1957 (roj. v mesecu novembru in decembru) se bo pričelo po naslednjem razporedu: dne 13. oktobra 1960 ob 7.30 v šoli Črnotiče, ob 8. uri v šoli Osp, ob 8.30 na Krajevnom uradu v Črnem Kalu, ob 9. uri v šoli Loka, ob 10. uri v šoli Pregara, ob 10.30 v šoli Gradin, ob 11.15 v šoli Hrvoji, ob 12. uri v šoli Sočerga, ob 12.30 v šoli Gračiče, ob 14. uri v šoli Dol, ob 14.45 v šoli Rižana, ob 15.15 v šoli Dekani, ob 15.45 v šoli Pridvor, ob 16.15 v zadržnem domu v Pohorju in ob 16.45 v šoli Prade; dne 14. oktobra 1960 ob 7.30 v šoli Gažon, ob 8. uri v šoli Smarje, ob 8.45 v šoli Krkavče, ob 9.15 v šoli Puče, ob 9.30 v šoli Kostabona, ob 10. uri v šoli Pomjan, ob 11.30 v šoli Boršt, ob 12. uri v šoli Truške, ob 12.30 v šoli Marežice, ob 13. uri v šoli Vanganel, ob 14.30 v Otroškem vrtcu Valdoltra, ob 15.30 v šoli Kolomban, ob 16.30 v šoli Božiči, ob 17.30 v šoli Skofije.

Cepljenje za mesto Koper bo v Otroški ambulanti Zdravstvenega doma Koper dne 10. in 12. oktobra 1960. Kontrola o uspehu cepljenja bo po 10 dneh po zgornjem razporedu.

Marija Vogrič

Kombinat konzervne industrije »DELA MARIS« Izola razpisuje v šolskem letu 1960/61 štipendije za študij na sledečih srednjih in višjih šolah:

TEHNIČNA SREDNJA ŠOLA
oddelek za kemijo (7 štipendij);
oddelek za strojništvo (4 štipendije);
oddelek za elektrotehniko (1 štipendija);

GRADBENA SREDNJA ŠOLA
(1 štipendija);

EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA
(7 štipendij);

EKONOMSKA FAKULTETA
(3 štipendije).

Prednost pri razpisu imajo reflektanti iz koprškega okraja višjih letnikov.

Prošnje sprejema splošni sektor Kombinata do 30. oktobra 1960.

TEKMOVANJE V GORNJI LIGI JE KONČANO

Zmaga postojnskih odbojkarjev

S sobotno tekmo med Gozdarskim šolskim centrom iz Postojne in Partizanom iz Prestranka, ki se je končala z lahko zmago prvih s 3:0 (15:2, 15:4 in 15:8) so odbojkarstva moštva gornjega pasu koprškega okraja zaključila polfinalna tekmovanja v svoji ligi. Končna zmaga je pripadla postojnskemu Partizanu, ki pa v derby srečanju med tednom ni prikazal boljše igre od Gozdarskega šolskega centra, čeprav ga je premagal s 3:2 (15:17, 15:13, 8:15, 15:10 in 15:10). Tekmo so odigrali s spolkzo žogo na mokrem terenu in je trajala dve uri,

tako da je odigranje petega, odločilnega seta že motil mrak. Obe moštvu sta prikazali nenavadno borbeno igro s solidnimi udarci na mreži, pri čemer sta bila najboljša Jarc pri GSC in Jordan pri Partizanu. Srečanje si je ogledalo okrog sto gledalcev.

Zal, da je moštvo Gozdarskega šolskega centra izgubilo tekmo s Hrpe-ljami z 0:3 p. f. Ekipa Hrpe-lj je prišla v Postojno, vendar prireditelj ni pripravil pravočasno igrišča.

Končna lestvica je po odigranju vseh tekem naslednja:

POSTOJNA	3	3	0	9:2	6
G. S. C.	3	1	2	5:6	2
HRPELJE	3	1	2	4:6	2
PRESTRANEK	3	1	2	3:7	2

V finalni del tekmovanja sta se ta iz gornje deljene lige plasirali postojnski moštvi Partizanu in Gozdarskega šolskega centra. (ma)

IZ KOMNA NA KRASU

Podjetje »Konfekcija« v Komnu, ki je pred kratkim zasedlo svoje delovne prostore, se je zadnje dni preteklega meseca konstituiralo. Delovni kolektiv, ki šteje že 16 članov, je izvolil svojega predsednika in upravni odbor. S tem je kolektiv prevzel vodstvo podjetja in razen upravnika tudi vso skrb za nadaljnji razvoj mlade organizacije. Želeli bi, da bi bilo njegovo delo čimbolj uspešno.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri Občinskem ljudskem odboru Koper

razpisuje

MESTO DIREKTORJA podjetja »ZADRUŽNI SERVIS«, Koper
Kandidat mora imeti:

1. agronomsko, ekonomsko ali strojno fakulteto ali njej ustrezno izobrazbo in pet let prakse v tej stroki;
2. višjo strokovno izobrazbo in osem let prakse v tej stroki;
3. srednjo strokovno izobrazbo in deset let prakse v tej stroki;
4. strokovno izobrazbo visokokvalificiranega delavca in 10 let prakse v tej stroki, od tega najmanj osem let na delovnem mestu visokokvalificiranega delavca.

Kolkovane prošnje z življenjepisom in navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite v desetih dneh od objave na naslov: Občinski ljudski odbor Koper

TRG. PODJETJE Z INDUSTRIJSKIM BLAGOM NA VELIKO

»SLAVICA« - KOPER

sprejme takoj v službo

dva pomočnika železninske stroke

V poštev pridejo tudi trgovski pomočniki drugih strok, ki pa si želijo pridobiti znanje v železnini

Interesenti naj se zgledajo v upravi podjetja ali pošljejo pismene ponudbe do 15. oktobra 1960

Plača po tarifnem pravilniku oziroma po dogovoru

»SLAVICA« — KOPER

Razpis

Komisija za razpis mest direktorjev gospodarskih organizacij pri ObLO Koper

razpisuje

MESTO UPRAVNIKA OBRTNE DELAVNICE »TAPETNIK« KOPER

Kandidat mora biti visokokvalificiran delavec tapetniške stroke s triletno prakso ali kvalificiran delavec tapetniške stroke s petletno prakso v tapetniški stroki. Kolkovane prošnje z življenjepisom in navedbo dosedanjih zaposlitev dostavite v desetih dneh od dne objave na naslov: Občinski ljudski odbor Koper

POMEMBNI PREDLOGI SVETA ZA TELESNO VZGOJO KOPRSKE OBČINE

Odločni koraki v boljše čase

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora so razpravljali o poročilu občinskega sveta za telesno vzgojo in sprejeli nekaj pomembnih priporočil za nadaljnji razvoj telesne vzgoje in športa na področju koprške občine.

Med najpomembnejšimi je vsekakor predlog, naj bi v najkrajšem času ustanovili občinsko zvezo za telesno vzgojo. Zmerna bolj je namreč čutili, da primanjkuje občinski organ, ki bi strokovno vodil in usmerjal celotno telesnovzgojno dejavnost na področju občine. Na seji so predlagali, da bi takoj ustanovili iniciativni odbor, ki bi vodil vse priprave za sklicanje ustanovnega obsega zbor občinske zveze za telesno kulturo.

Zelo pomemben je tudi predlog, naj bi koprski stadion prevzel v upravljanje Partizan-Tomos. Gre za največji koprski športni objekt, za katerega ni nobeno zainteresirano športno društvo (niti ne občina) dovolj sredstev za vzdrževanje. Objekt iz leta v leto propada, hkrati pa ga tudi ne dopolnjujejo, da bi se lahko razvijale še druge športne panoge. Zato se je dogovorilo, da bo za stadion skrbel Partizan-Tomos. To društvo bo plačevalo stalnega čuvaja, ki bo skrbel za manjša vzdrževalna dela in za red pri nastopih in pri uporabi stadiona po raznih koristnikih. Seveda bo moral biti stadion na razpolago vsem šolam in mestnim telesnovzgojnimi in športnim organizacijam. Način koriščenja bodo

določili s pravilnikom, ki ga bodo skupaj sestavili Partizan-Tomos in koristniki, potrdil pa ga bo občinski svet za telesno vzgojo. Glede novih objektov so priporočili, naj bi jih gradili skupaj Tomos in koristniki. Seveda Partizan Tomos ne bo sam zmozel vseh stroškov. Zato so priporočili občinskemu odboru, naj bi predvidel v svojem proračunu za vzdrževanje stadiona primerno dotacijo.

V poročilu občinskega sveta za telesno vzgojo so opozorili še na nekatere druge pereče probleme. Tako so ostro kritizirali koprsko Jadro, ker posamezni tekmovalci ne čuvajo dovolj jadrskih objektov. Graja je po našem mnenju povsem upravičena, saj sodijo jadrnice med najdražje športne objekte, za katere se mora truditi pravzaprav celotno prebivalstvo občine. Prav zato je še toliko večja odgovornost tekmovalcev, da z njimi najskrbneje ravnajo. Seveda kritika ne zadene le posameznih članov Jadrca, marveč v večji ali manjši meri vse športne organizacije v Kopru. Lahko bi našli vrsto primerov razbitih okenskih stekel, vlomljenih vrat, izgubljenih žog, strganih mrež itd., da ne govorimo o primerih vandalizma na letnem telovadšču koprškega Partizana v poletnih mesecih. Prav bi bilo, da bi društva in športne organizacije zaostriše vprašanje odnosa do ljudske imovine in primere, ko gre za namerne poškodbe, tudi kaznovali.

V poročilu je precej govora tudi o telesni vzgoji na šolah. Temu vprašanju ne posvečajo dovolj pozornosti in marsikdaj zapostavljajo predmet telesne vzgoje za drugimi predmeti. To velja za posamezna vodstva šol, kakor tudi za posamezne šolske inšpektorje. Med drugim so omenili, da sredstva, predvidena za športne rekvizite, izkoriščajo za druge namene in tudi športni dnevi pogosto ne dosežejo svojega namena.

Od bližnjih najvažnejših nalog na področju izgradnje novih objektov so omenili, da bo potrebno še nadalje vztrajati na povečanju števila telovadnic pri šolah ter nadaljevati z akcijo urejevanja manjših igrišč in telovadišč. Ta akcija namreč ni imela večjega uspeha z izjemo Dekanov, kjer so uredili večji prostor za šolsko telovadišče. V kratkem bodo začeli urejati tudi prostore bivše tiskarne za društvene in upravne prostore koprškega Partizana.

Enajstletniki koprškega NK Tomos že komaj čaka prvih spopadov na zelenih poljanah nogometnih igrišč po koprskem okraju. Od leve proti desni: Radkovič, Vidakovič, Bole, Gombač, Klarič, trener Jelenič in Papec, Klečijo pa Olup, Furlanič, Valdevit, Krašna in Černigoj

V NEDELJO, 9. OKTOBRA, V KOPRSKEM OKRAJU

začetek nogometnega prvenstva

Po petih mesecih odmora bodo ljubitelji nogometa v koprskem okraju spet prisostvovali prvenstvenim srečanjem. Letos je prišlo do temeljite reorganizacije nogometnih tekmovalcev na Primorskem, saj so ukinili enotno primorsko ligo in ustanovili dve okrajni ligi. O vzrokih teh sprememb smo že pisali. Danes naj povemo še to, da je reorganizacija tekmovalcev ugodno vplivala na ustanavljanje novih klubov. Prejšnji način tekmovalcev je bil namreč finančno vse preveč zahteven, da bi prišlo do ustanavljanja novih nogometnih klubov, saj je bilo že vnaprej jasno, da ne bodo zmogli velikih finančnih bremen. Zato lahko trdimo, da so prav letošnje spremembe spodbudile tri večje kraje k ustanovitvi nogometnih društev (Pivka in Hrpele v koprskem in Vipava v goriškem okraju). Pripravljeni pa smo, da bomo v prihodnjih letih obe okrajni ligi še razširili, saj je še precej večjih krajev na Pri-

morskem, ki nimajo nogometnih društev, pa tudi večji delovni kolektivi razmišljajo o ustanavljanju lastnih nogometnih aktivov.

Novi sistem tekmovalcev pa ima še vrsto drugih prednosti. Predvsem naj povemo, da bosta imela oba okrajna prvaka pravico do kvalifikacij za vstop v republiško nogometno ligo. S tem bo imela Primorska možnost, da ima celo tri zastopnike v kvalitetnem republiškem tekmovalstvu. Druga stvar, ki jo je treba poudariti, pa je sklep obeh nogometnih forumov v Kopru in Novi Gorici o obveznem sodelovanju mladinskih enajstletnikov. To je energičen poseg v zmotna stališča posameznih društev, ki so vso pozornost osredotočili na prva moštva, delo z mladino pa zanemarila. Prav to je bil vzrok, da so se posamezna društva pogosto znašla v velikih težavah zaradi pomanjkanja igralcev.

V prvem kolu se bodo pomerili: v Kopru Tomos-Postojna, v

Ilirski Bistrici Ilirska Bistrica-Tabor, v Izoli Izola-Jadran (oziroma če Jadran ne bi nastopil, Tomos B) in v Pivki Pivka-Sidro. Medtem ko računamo, da bosta Izola in Sidro pobrala ves izkupiček, pa je za tekmi v Kopru in Ilirski Bistrici težko napovedovati zmagovalca. Tomos ima sicer prednost domačega igrišča in tudi pripravljenost se je dobro, vendar je bila Postojna za Koprčane doslej še vedno trd oreh. Ob najmanjšem podcenjevanju ali neborbenosti se utegne zadeva slabo končati za Tomos. Najbolj nevhvaležno je prognozirati srečanje v Ilirski Bistrici. Tabor je kot okrajni prvak sicer favorit, vendar je treba povedati, da je Ilirska Bistrica na domačem igrišču vsakomur nevaren nasprotnik. Zlasti zdaj, ko so se na prvenstveno sezono dobro pripravili.

Naše bralce bo brez dvoma zanimalo, kako bodo tekmovali v goriškem okraju. Naj takoj povemo, da bo tekmovalje potekalo pod enakimi pogoji kot v koprskem okraju. Tudi tam so se odločili za osem moštev. V nedeljo se bodo pomerili: Primorje (Ajdovščina)-Vipava, Branik (Slokan)-Anhovo, Nova Gorica-B. Tolmin in Adria (Miren)-Rudar.

ODBOJKA

V nedeljo v Izoli

TEKMOVANJE ZA POKAL KOPRSKEGA OKRAJA

V nedeljo ob 9. uri se bo začelo na igrišču TVD Partizan v Izoli okrajno pokalno prvenstvo v odbojki za člane in članice. Doslej se že prijavile ekipe GSC Postojna, TVD Jelšane, TVD Tomos Koper, TVD Koper, TVD Sežana, TVD Izola in TVD Prestranek. Tekmovanje se bo začelo takoj, ko bodo z žrebom določili vrstni red in s tem razpored tekmovalcev, ki bodo potekala po pravilih OSJ.

Stroške prevoza in hrane bodo plačale ekipe same, vse druge stroške pa prireditelj. Priitožbe bodo sproti reševali sodniki in delegati. Zmagovalca, to je za žensko in moško skupino, bosta prejela prehodna pokala Okrajne zveze za telesno vzgojo Koper in si pridobila pravico do nadaljnega tekmovalstva za pokal FLRJ.

Naknadne prijave bo sprejemal do sobote tovariš Boris Debeljak, Izola, Industrijska ulica 1.

POSTOJNSKI KOŠARKARJI V OGORČENEM BOJU ZA OBSTANEK V LIGI

Nikamor z mrtve točke

Tekmovalna pot košarkarjev postojnskega Partizana v II. republiški ligi je letos zares kaj nenavadna in predvsem — nesrečna. Po prestopu Tavčarja k zveznemu ligasu »Ljubljana« in izključitvi dveh nediscipliniranih igralcev je moštvo stopilo spomladi na start očitno preveč pomlajeno in nehomogeno, da bi moglo v ligi računati na uvrstitev med najboljše. Hkrati pa se tako pesimistični napovedovalci ne bi mogli predvideti vsega, kar je Partizan v ligi poslej doživel, čeprav se je v zadnjem času, ko je bila mera porazov že polna, oskrbel s kvalitetnim trenerjem iz Ljubljane.

Po dveh nesrečnih porazih z eno samo točko razlike v Kopru in proti Sošanju v Postojni, čeprav bi na obeh tekmah z malo boljšo taktiko lahko zmagali, je končno pred dnevi Košarkarska zveza Slovenije (da bosta nesreča in nervoza na preostalih tekmah še večji) sporočila, da odobrava zadnjeplasiranemu Celju izstop iz lige zaradi težkih gmotnih razmer, v katerih se je društvo zadnje čase znašlo. Kajpada so hkrati razveljavili vse tekme, ki jih je Celje doslej odigralo v ligi. Postojnčani so s to odločitvijo spet najbolj prizadeti od vseh ligascev, saj so jim od skupnih sedem točk anulirali kar štiri in jih obenem postavili na prag izpada iz lige.

Preostale so še tekme s Skofjo Loko, z vodečo Ilirijo, Proletarcem in s predzadnjo Vrhniko, torej z moštvi, ki si ne bodo pustila zlahka odvzeti več kot 50 % točk. Vrhnika ima štiri točke več od Postojne in njuno medsebojno srečanje na Vrhniki bi moralo ob predhodni obvezni zmagi Partizana nad Skofjo Loko odločiti, kdo bo izpadel iz lige. Preostane torej upanje na dober konec, saj ni dvoma, da bo izpad postojnskega Partizana iz republiškega tekmovalstva sedem let, močno okrnil sicer perspektivni razvoj primorske košarke.

V nedeljo sta se srečali v Postojni moštvi domačega Partizana in istoimenskega društva iz Skofje Loke. Domačini so ob podpori 400 glasnih gledalcev izbojevali prepotrebno nogo z izidom 37:39 (26:22). Igra ni bila lepa, vendar vseskozi napeta, saj sta se moštvi nekajkrat izmenjali v vodstvu. Sodnika Hrovat iz Ljubljane in Pričin iz Postojne sta tekmo vodila dobro in avtoritativno, ko se za Postojno pa so dosegli: Pellašchier 15, Miklavčič 11, Bazjak 9, Trošt 4, Vižin 5, Bajc 2 in Jordan 1. Z nedeljsko zmago zavzemajo postojnski košarkarji s 5 točkami še vedno zadnje mesto na prvenstveni tabeli. Predzadnji pa je Partizan z

Vrhnike, ki ima dve točki več. V soboto bodo Postojnčani gostovali v Zagorju ob Savi, kjer se bodo srečali s tamkajšnjim Proletarcem, ki bo po vsej verjetnosti zmagal. (ma)

Poraz Nove Gorice

V tretjem kolu republiške nogometne lige je Nova Gorica gostovala v Celju, kjer je izgubila srečanje z Olimpijom z 2:6. Domači strelci so imeli dober dan, sem pa tja pa je obramba gostov delala začetniške napake. Sicer pa je treba povedati, da Nova Gorica ni imela tako podrejene vloge na igrišču, kakor bi sklepali po izidu.

DVE ZMAGI DOMAČIH NA OKRAJNEM PRVENSTVU V POSTOJNI

Prodor sežanskih pionirjev

Komisija za košarko pri okrajnem svetu za telesno kulturo je priredila v nedeljo v Postojni okrajno košarkarsko prvenstvo za pionirje in ženske. Ob zelo ugodnem vremenu in zadovoljivi organizaciji se je prireditve udeležilo pet pionirskih vrst iz Sežane, Koprca, Ilirske Bistrice in Postojne, medtem ko sta se ženskega prvenstva udeležili le ekipe koprškega in postojnskega Partizana. Igralk Ilirske Bistrice ni bilo v Postojni, čeprav tekmovalna pravila Košarkarske zveze Slovenije določajo, da mo-

rajo imeti vse moške ekipe, ki nastopajo v republiških tekmovaljih, hkrati tudi ženske ekipe.

Dvoboj za naslov ženskega okrajnega prvaka ni pokazal v bistvu nič posebnega novega, seveda pa je treba izvesti nekaj posameznih, ki so v primeri z lanskim letom močno napredovale. Tekma se je končala z zmago postojnskega Partizana z rezultatom 23:10 (7:7). Koše so dosegle za Postojno Guštin 12, Golli 4, Sturm 3, Korčič 3 in za Koper Molassi 4, Korčič 3 in Pertot 3.

Medtem pa je bilo tekmovalje v pionirski konkurenci, ki je privabilo na igrišče več sto gledalcev, zelo naporno, saj je moralo vsako moštvo odigrati štiri tekme. Prvo mesto je po prikaznem znanju in borbenosti zaslužno pripadlo A moštvu Postojne, ki ima v svoji sredi nekaj zelo dobrih posameznikov. S tem je tudi sistematično delo trenerjev Pellašchierja in Zmaka obrodilo prve sadove. Moštva so dosegla naslednje izide: Il. Bistrica : Postojna B 20:17, Postojna A : Sežana 28:14, Ilirska Bistrica : Koper 25:13, Sežana : Postojna B 21:14, Postojna A : Ilirska Bistrica 38:16, Koper : Postojna B 21:12, Postojna A : Koper 42:12, Sežana : Il. Bistrica 20:0, Postojna A : Postojna B 51:20 in Sežana : Koper 26:9.

Lestvica prvenstva je naslednja:

Postojna A	4	4	0	0	159:62	8
Sežana	4	3	0	1	81:51	6
Ilirska Bistrica	4	2	0	2	61:88	4
Koper	4	2	0	2	55:105	4
Postojna B	4	0	0	4	63:113	0

Preseneča visoka uvrstitev pionirjev Sežane, ki so zaslužno osvojili drugo mesto, najboljši strellec turnirja pa je bil Jože Gerželj (Postojna A), ki je za svoje moštvo dosegel 84 košev! (ma)

JUBILEJ POSTOJNSKIH GASILCEV

Gasilsko društvo v Postojni bo praznovalo te dni 80-letnico svojega obstoja. V soboto bo v kino dvorani slavnostna akademija, na kateri bo govoril predsednik Gasilske zveze Slovenije Matevž Hec in podelil 37 najboljšim gasilcem iz gasilskih društev s področja občine priznanja I., II. in III. stopnje. Naslednjega dne bodo odprli na novo preurejeni gasilski dom in odkrili spominsko

ploščo ustanovitelju gasilskega društva Miroslavu Vičiču. Temu bo sledil mimohod gasilskih enot in motornih vozil. Slavnostno zborovanje bo na Trgu padlih borcev. Po slavnostnem govoru, ki ga bo imel pokrovitelj proslave predsednik ObLO Postojna Jože Baša, bodo poklicni gasilci iz Koprca izvedli vajo gašenja z ročnimi gasilskimi aparati. Enote gasilske brigade iz Ljubljane, Koprca in Gasilskega društva Postojna pa bodo nato v praktični vaji prikazale razne načine reševanja ponesrečenecv iz »gorečega objekta«, ki bo na stavbi postojnske pošte.

Člani gasilskih društev si bodo lahko popoldne brezplačno ogledali Postojnsko jamo, Predjamski grad ter Notranjski in Speleološki muzej v Postojni. Br...

Poraz v Ljubljani

Koprski košarkarji so gostovali v nedeljo v Ljubljani in izgubili srečanje z Ilirijo s 45:32. Poraz z vodenjem na lestvici smo pričakovali. Koprčani so se sicer požrtvovalno borili, vendar proti fizično močnejšim in tehnično boljšim nasprotnikom res niso mogli upati na uspeh.

Operativna četa Prostovoljnega gasilskega društva Postojna

Šport zbližuje grafičarje

Med sindikalnimi podružnicama ČZP Primorski tisk Koper in Tipografije v Umagu se v zadnjih letih odvijajo pristrčni odnosi in bodo odslej še tesnejši, saj nameravajo vsako leto prirediti športna tekmovalja in izmenjavo izkušenj pri delu. Tako so v nedeljo obiskali svoje tovariše v Umagu člani koprške sindikalne podružnice grafičarjev, ki so si ogledali umaško Tipografijo in mesto z okolico ter sodelovali v prijateljskih športnih prireditvah.

Tekmovalci so nastopili v malem nogometu, šahu, streljanju z zračno puško ter v namiznem tenisu. Vsa tekmovalstva so bila zelo dinamična, posebno še tekma

v malem nogometu, kjer so bili Koprčani sicer v premoči, a so zaradi slabih strelcev vendarle izgubili s 4:2. Porazeni so bili tudi šahisti s 4:1, več sreče pa so imeli v streljanju in namiznem tenisu. Med strelci je bil najboljši Vili Rojnič, ki je zadel od 150 možnih krogov 120. Končni rezultat v streljanju pa je bil 397 krogov : 217 krogov za Koper. V namiznem tenisu so zmagali gostje s 5:2.

Podobno srečanje bo čez 14 dni v Kopru, prihodnje leto pa se bodo potegovali za hrambo prehodnega pokala, ki bo po treh zaporednih zmagah enega moštva ostal v njegovi trajni lasti.

Spomenik vojnim zločincem

Na nekem hribu v srednji Japonski so postavili spomenik sedmim japonskim vojnim zločincem, ki

Minulo soboto na tradicionalnem tiskarskem krstu novih kvalificiranih tiskarjev v CZP Primorski tisk v Koprju: obredna eksekutorja pokladata bivšega vajenca v mokro kopel

Minulo soboto so koprski tiskarji po starodavnem običaju sprejeli medse pet novih poklicnih tovarišev, ki so pravkar uspešno končali triletno učno dobo. Po tradicionalnem obredu so ob udeležbi drugih članov delovnega kolektiva CZP Primorski tisk na dvorišču novega poslopja tiskarske delavce z vsemi diplomami o popolni kvalifikaciji za tiskarske delavce z vsemi pravicami in dolžnostmi tega poklica. Na sliki: zaključne besede dekana tiskarjev pred prehodom na veseli del tradicionalnega obreda: skromno zakusko s čašo črne istrske kapljice v sindikalni sobi, sledeč načelu, da morajo za tako priložnost biti mladi mojstri črne grafične umetnosti mokri zunaj in znotraj

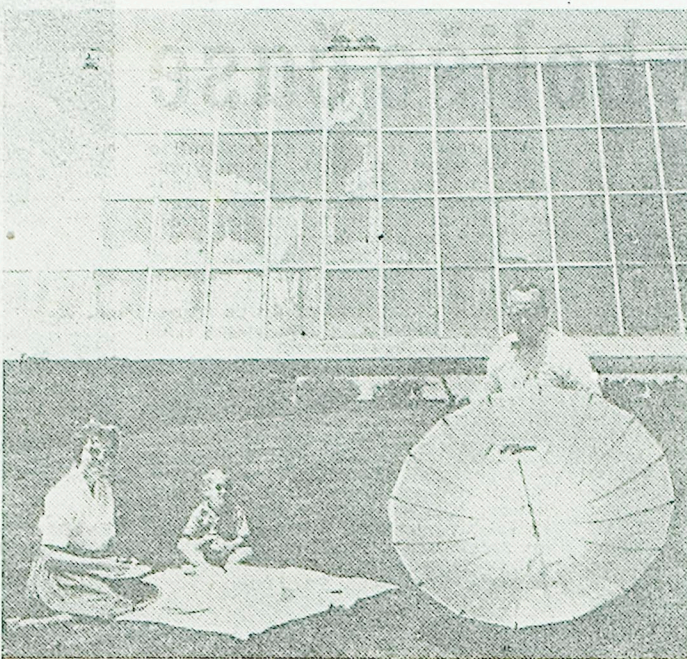
jih je leta 1948 medzavezniško vojaško sodišče obsodilo na smrt na vešalih. Stroški za gradnjo so znašali 26 milijonov jenov, ki so jih graditelji zbrali s prostovoljnimi prispevki. Zanimivo je, da nista proti gradnji tega spomenika protestirala niti japonska vlada niti glavni štab ameriških čet na Japonskem.

SESTRELIL JE LETALO

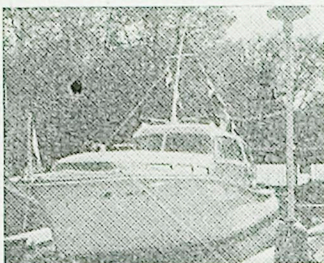
Sovjetski listi poročajo, da je prišlo v bližini Smolenska do zračnega spopada. Tokrat pa ga ni povzročil kakšen ameriški vojun, marveč neki kolhoznik. Z lovsko puško mu je uspelo, da je sestrelil nizko leteče vojaško letalo. Kroglice so zadale bencinski tank in ranile pilota, ki je moral zato zaščitno pristati. Uspešni strelec je sedel v čolnu in lovil divje rabe. Ker ni nobene zadetke, je iz jeze lotil letala. Obsojen je bil na osem let ječe.

OBSODIL JE SAMEGA SEBE

Tom Ondosti, sodnik iz Bostona je obsodil samega sebe na globo 10 dolarjev, ker je zamudil razpravo za deset minut. Svojo odločitev je pojasnil takole: »Po službeni dolžnosti kaznujem vsakega obtoženca in vsako pričo, ki brez utemeljenega razloga zamudi k razpravi. Tudi moje opravilo se mi je zdelo premalo utemeljeno.«

V ZDA so po nekajletnem študiju uspeli skonstruirati »sončno hišo«, v kateri ima poglobljeno besedo sonce kot vir energije. Streha je en sam sistem paraboličnih zrcal, ki se avtomatično obračajo za soncem in lovijo njegove žarke. Spreminjajo jih v energijo za razsvetljavo, kuhanje in ogrevanje hiše, v kateri prebiva znanstvenik s svojo družino. Na sliki ga vidimo, ko na majhnem sončnem kuhinju pripravlja za malico par klobas

V bratislavski ladjedelnici v CSR so izdelali motorni čoln iz samih steklenih vlaken. Baj se je zelo obnesel, njegova najboljša lastnost pa je v tem, da je zelo odporen proti koroziji in kvarnim vplivom, ki jih sicer ima voda do kovinskih ladijskih trupov

— Pravite, da imate tudi priporočilno pismo?

IZNAJDLJIVI SCOTLAND YARD

V zadnjem času je zavladala v Londonu in drugih večjih krajih Velike Britanije prava »epidemija« razbojniških napadov na kurirje podjetij, ki nosijo iz banke večje vsote denarja.

Neki predstavnik Scotland Yarde je zaradi tega priporočal vsem podjetjem, naj nabavijo za svoje kurirje posebne varnostne aktovke. Takšna aktovka je povsem preprosta, vendar sila več izum. Torba z denarjem je pričvrščena z verigo za kurirjevo roko. Aktovka ima dno, za katerega je pripeta veriga, in se samodejno odpre, če hoče kurirju torbo kdo iztrgati. Denar se raztrese po tleh, tedaj pa požene nek mehanizem še skropilko, ki z neizbrisljivo barvo poštropi denar. Bankovci so tako brez kakršnekoli vrednosti. Seveda jih državna banka rada zamenja; denar nima vrednosti le za razbojnika.

SLABA VEST

Preden je začela francoska televizija s svojim prenosom iz nočnega lokala »Eva«, je direktor o tem obvestil publiko. Na njegovo presenečenje je več kot polovica gostov pohitela h garderobi in zapustila lokal. Bržkone so bili v družbi, ki bi se je pred svojimi intimnimi prijatelji sramovali. Na svojih mestih so ostali več ali manj le tujci.

REDKA ŽIVAL

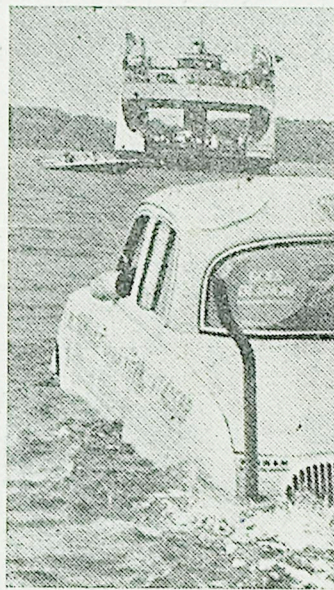
Nosorogi so danes sila redke živali celo v Afriki in Indiji, kjer je njihova prava domovina. Zoologi sodijo, da se v letošnjem letu ni rodilo več kakor pet nosorogov.

KROKODIL

V poslopje ministrstva se je pritihoval krokodil. Opoldne — ko zaradi velike vročine v Kartrumu vsi spijo, je neki krokodil zlezal iz Nila in se splazil naravnost v zgradbo ministrstva za zunanje zadeve. To je opazil neki sofer takšne. Obvestil je policijo in čeravno so odkrili v salonu za sprejeme jasne in nedvoumne sledove, krokodila niso našli.

Od 1. septembra letos preskrbuje vse šoloobvezne otroke v CSR s knjigami in drugimi šolskimi potrebščinami država, tako da starši s tem nimajo nobene skrbi. Oblasti navajajo, da bodo tako českoslovaške družine s tremi šoloobveznimi otroki prihranile letno okrog 600 kron

Zamudnik — pravijo v Lake Champlain v ZDA Bobu Shearerju, ki s svojim avtomobilom vsak dan zabreže v jezerske vode tik za odhodom trajekta čez jezero. Ne gre pa morda za nestrpno dohajanje velikega vozila, marveč za amfibijsko vožnjo čez jezero. Shearer je namreč svoj avtomobil predelal v dvoživko, ki brez težav plove po vodi prav tako dobro kot dirja na kolesih po suhem

Prvi dan šole je nastopil tudi za Geraldino Figland, črno posvojenko gospe MacDougall. Pisali smo pred leti o njenem primeru, ko je malo Geraldino našla na cesti v Cape Townu v Južni Afriki. Zaradi rasiistične zakonodaje v tej deželi belka ni mogla posvojiti male črнке, niti je ta črнка smela živeti v njeni hiši belih ljudi. Gospa MacDougall se je z malo Geraldino tedaj umaknila rasiističnemu terorju iz Afrike v Anglijo, kjer je deklico lahko posvojila in zdaj je mala Geraldina prvič prestopila vrata šole, kjer bo sedela v isti klopi s svojimi belimi tovarišicami

VASILIJ DRAMATSKI

V zanki

11

Prišel sem v temen prostor, ki je zaudarjal po miših. Sredi njega je bila nizka mizica, zraven nje pa dva volterjanska naslanjaja.

— Kaj pravzaprav želite?

— Prav gotovo se nisem pripeljal iz Nemčije zato, da bi kupil pri vas pudrino brez pokrova. Zanimajo me predvsem plemenite kovine, diamanti in tako dalje. Dobro plačam.

— Seveda, seveda... — je zamišljeno zamrmral in kmalu zatem vprašal: — S čim pa nameravate plačati?

— Posebno dragocene predmete bom plačal v švicarskih frankih, ostalo pa z Reichsmarkami, ne z okupacijskim denarjem, marveč z Reichsmarkami, razumete?

Trgovca je odsotno pokimal in o nečem napeto razmišljal.

— Koliko časa mi pa lahko daste na razpolago?

— Odkrito povedano, pomladi ne nameravam dočakati tukaj. Tri dni.

— Malo, malo, — je zastokal. — Zdaj je to vse tako zamotano. Ljudje ne zaupajo več drug drugemu kakor nekdanj.

— Da, pozabil sem vam povedati. Od vsake stvari, ki jo bom pri vas vzel, bom plačal deset procentov provizije in to v isti valuti, kakor stvari. Toda ceno bova napravila skupaj. Vam je to dovolj?

Trgovca se je zbegano nasmehnil.

— Za mene osebno je to dovolj, toda kakšno jamstvo mi lahko daste?

— Jamstvo je vedno prva stvar. Tako klientom kakor vam bom plačal pri priči.

Navsezadnje sva se domenila, da ga obiščem naslednjega dne zvečer, ko bo zapiral trgovino.

Bilo je že deset minut čez eno, ko sem se odpravil v Gediminov park. Na stebričku je sedel človek z zelenim lovskim klobukom in me čakal. Ne da bi kakorkoli pritegnil njegovo pozornost, sem šel mimo njega in sedel na bližnjo klopo. Sklenil sem, da bom opazoval vse, kar se bo dogajalo okoli njega. Morda niti sam ne ve, da ga kdo zasleduje. Po čudnem izginotju Ivana Ivanoviča sem moral biti na moč previden. Skrbno in metodično sem opazoval vsak kot trga in parka. Nič nevarnega nisem opazil, vendar se je vedel kurir sila nemirno. Kakor hitro se mu je kdo približal, se je presedel in predel molitvenik iz ene roke v drugo in se ozrl okoli sebe. Naj bo že kakorkoli, napak so storili, da so tako odgovorno nalogo, od katere je zavisela usoda vse organizacije, poverili tako nervoznemu človeku.

Točno ob enih in pet ntrideset minut je kurir vstal, se ozrl in šel na glavno ulico.

Naslednjega dne bi moral priti kurir na svoje mesto v park ob desetih dopoldne, v primeru dežja pa bi moral čakati pod napuščem muzeja...

In kot nalašč je naslednjega dne deževalo. Še dobro, da je bil dež tople. Dvignil sem ovratnik pri plašču in si potlačil klobuk na nos.

Kurir je stal tesno prislonežen k stebri. Prišel sem k njemu in se odkril:

— Pozdravljeni.

Ni mi odzdravil, kakor je bilo dogovorjeno.

— Bi mi morda vedeli povedati, kje v Vilni bi lahko kupil golobe za vzrejo?

Sledil je domenjeni odgovor:

— Da. Lahko vam pokažem, kje bi mogli dobiti lepe golobe.

Stisnila sva si roke.

— Pojdiva! — je rekel kurir.

Prečkala sva trg in se znašla v ozki in krivi ulici starega mesta.

— Ste pred menoj srečali kakšnega tovariša?

— Ne, ni prišel.

Obstal sem.

— Kako, ni prišel?

— Ne, ni ga bilo. Z njim se je najbrž kaj zgodilo. Bržkone nič prijetnega. Naši ljudje se trudijo na vse pretege, da bi o tem kaj zvedeli.

Kaj če so Ivana Ivanoviča ujeli? Nisem mogel verjeti. Kaj neki ga je preprečilo, da ni mogel priti na javko? Bržkone le kakšno neprijetno naključje. Oprjel sem se te misli, da ne razmišljam o čem drugem.

Skozi nizka vrata sva prišla na tesno dvorišče, ki je bilo tlakovano z okroglimi in neenakimi kamni. Pri nekih vratih, nad katerimi je bil star plemiški grb, je kurir pozvonil. Že hip nato so se vrata odprla. Po železnih stopnicah sva se dvignila v drugo nadstropje in prišla v skromno, po meščansko urejeno stanovanje. V obedni stali sedela dva moška. Pred njima je bila steklenica vina in trije kozarci. Pozdravili smo se. Sedel sem za mizo. Kurir je odšel iz sobe. K meni so primaknili kozarec in ga nalili.

— Na srečni prihod! — je rekel eden in dvignil kozarec.

— Kaj se je zgodilo z mojim prednikom? — sem vprašal, ko sem položil prazen kozarec na mizo.

— Vse kaže, da so ga gestapovci ujeli. Točne podatke o tem bomo imeli jutri zvečer.

— S kom imam čast govoriti? Ste vi voditelji organizacije?

— Da, — je odvrnil. — Jaz sem vodja, pravijo mi »tovariš Peter«, to pa je moj namestnik — »tovariš Jan«. Človek z orlovskim nosom je govoril rusko z značilnim poudarkom pribaltijca.

Tedaj se pogovorimo o namenu mojega prihoda. Povedal sem vse, kar sem moral povedati in vprašal: Ali se ni pojavil v vaši organizaciji, kak mesec bo tega, nek človek s takšnimi posebnostmi: srednje visok, star je kakih štirideset ali dvainštirideset let, s širokimi ličnicami, nemara nosi tudi brke. Lase ima pšenične, oči sive.